

Turkiet: Lägesbild två år efter kuppörsöket

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör rapporten inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Lifosrapport. Turkiet: Lägesbild två år efter kuppörsöket

2019-01-28, version 2.0

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2018

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1.	English summary.....	4
2.	Inledning	6
3.	Bakgrund och efterdyningarna av kuppförsoket den 15 juli 2016.....	6
3.1.	Bakgrund	6
3.2.	Den allmänna politiska situationen	9
4.	Säkerhetsläget i och kring Turkiet	12
4.1.	Tillslag mot terroristmisstänkta.....	13
4.2.	Sydöstra Turkiet	14
4.3.	Militära operationer i norra Irak	16
4.4.	Turkisk inflytelsesfär i Syrien	17
4.4.1.	Afrinoffensiven	17
4.4.2.	”Färdplan för Manbij”	18
4.4.3.	Turkisk inblandning i Idlib: Krutdurk eller trumfkort?.....	19
5.	Händelseutvecklingens påverkan på civilbefolkningen	21
5.1.	Växande osäkerhet inför en fortsatt framtid med Erdogan	21
5.2.	Repression och osäkerhet fortsätter i sydöst	23
6.	Massrättegångar med kopplingar till kuppförsoket.....	25
6.1.	Massrättegångar mot misstänkta kuppmakare	25
6.2.	Journalister ställs inför rätta för terrorrelaterade brott	26
6.3.	Åtal mot människorättsaktivister väcker internationella protester	28
6.4.	Tiotusentals ByLock-användare riskerar åtal.....	29
6.5.	Situationen för gripna, internerade, och misstänkta för medverkan i kuppförsoket.....	30
6.5.1.	Övergrepp och tortyr i landets häkten	30
6.5.2.	Förhållanden i landets fängelser.....	32
6.5.3.	Kidnappningar och försvinnanden	32
7.	Situationen för särskilda grupper med kopplingar till kuppförsoket ...	32
7.1.	Människorättsaktivister	32
7.2.	Advokater	33
7.3.	Journalister	34
7.4.	Statsanställda	35
7.5.	Syriska flyktingar	38
8.	Lifos avslutande kommentar och slutsatser	38
	Källförteckning	41

1. English summary

The security and political situation in Turkey witnessed gradual changes since the attempted coup in July 2016. The level of violence reportedly subsided in the past two years. The Kurdish dominated region, southeast of the country, remains contentious. Armed confrontations between the Turkish security forces and the Kurdish rebel guerrilla, Partiya Karkerên Kurdistan (PKK), have scaled down and are mostly contained to rural areas. Terror attacks also diminished. This is mainly attributed to the government's stepped up measures against members of the PKK and the so-called Islamic State (IS). Security forces have carried massive nationwide counterterror operations, which resulted in arrests and detention of hundreds of suspects.

Turkey further escalated its military operations in northern Syrian and northern Iraq. In January 2018, the Turkish army launched an offensive, code-named Olive Branch, aimed at targeting the Syrian Kurdish forces', Yekîneyên Parastina Gel (YPG), hegemonic ambitions in the region. In addition, the offensive further seeks to secure a buffer zone (established during operation 'Euphrates Shield') along the Turkish-Syrian border. Turkey's observatory role in the de-escalation zones in Idlib has given President Erdogan another foothold in Syria. Idlib, an eminent target for the Syrian army's upcoming offensives, hosts tens of thousands of radically-minded rebel fighters, affiliated to various rivaling groups (exp. Hayat Tahrir al-Sham), who were previously relocated to the north as a result of the Syrian army's takeover of earlier rebel-held areas in other parts of the country. Their presence in the Turkish-controlled demilitarization zone in northwestern Syria increases the fragility of the region, especially Idlib. A potential Syrian offensive on Idlib is likely to trigger a refugee wave towards the Turkish border. Subsequently prompting a humanitarian crises which could have serious implications for Turkey, who today hosts the largest number of Syrian refugees in the Middle East region (3.5 million refugees). A military escalation could also lead to a direct confrontation between Turkey - a NATO member- and the Assad regime. The meeting between Presidents Putin and Erdogan on September 17, thwarted a full-scale offensive in Idlib. Both leaders agreed to uphold a demilitarization zone between the rebel groups and the Syrian forces, as well as stripping the rebel groups from heavy weapons, tanks and mortars. The question remains as to whether Russia can continue to contain Assad's belligerent ambitions to, once and for all, break the last frontier of resistance in northwestern Syria. Another question is whether Turkey will be able to fulfill its part of the deal of disarming and relocating the rebel groups outside Idlib.

The political situation is also uncertain. The recent presidential and parliamentary elections, held in June this year, may have secured Erdogan the presidency (by over 50% of the votes) for another five years, it did not however give his party (Adalet ve Kalikinma Partisi (AKP)) the parliamentary majority to govern freely. Erdogan's failure to secure an absolute majority in the 600-seat parliament has prompted him to form a coalition with the Nationalist party – Milliyetçi Hareket Partisi (MHP). How

the alliance is likely to shape politics in parliament and Erdogan's ability share power remains to be seen.

The two-year-long emergency rule, imposed in the wake of the coup attempt, came to end in on July 19 2018. Shortly thereafter the parliament ratified a new terrorism law, proposed by the AKP. The law strengthens the authorities' powers in detaining suspects, as well as restricting their movements. The legislation further authorizes the government to dismiss public servants (as well as personnel within the security sector and judiciary) suspected of links to a terror organization.

The prevailing situation has had a negative impact on civilians. The government continues to crackdown on members of the Gülenist Movement and other persons suspected of affiliation to the coup attempt, or with connection to presumptive terror organizations. The numbers of dismissals appear to have decreased in figures, but not in intensity. More than 150,000 persons have been dismissed since July 2016, and around 50,000 are currently awaiting trial, on charges pertaining to the coup attempt. The outcome remains uncertain. Prospects of reinstatement for those who lost their jobs following the coup attempt remain bleak. Those effected did not only lose their livelihood, but also social benefits and pensions. The social isolation and the stigma that many face as a result has also hampered any future prospects of reintegration into society, be it within the labor market or otherwise.

Several major, politically motivated trials against alleged coup plotters, mainly within the military and police force, as well as journalists and activists, have resulted in harsh and long prison sentences, some of which amounting to multiple life sentences.

Cases of torture and ill-treatment in police custody is further reported, especially against persons detained for connections with the Gülenist Movement, and PKK, as well as other terror related activities.

Groups mostly effected by the developments following the purge are predominately human rights activists, journalists and civil servants. Secondary groups also effected by the unfolding events of the last two years are lawyers, defending those standing trial on charges connected to the coup attempt. Another particular group of interest presented in the report is the situation of the Syrian refugee population. Syrian refugees were not directly targeted as a result of the coup attempt. However, Turkey's ongoing intervention in northern Syria and the continuous influx of Syrian refugees to Turkey has given rise to tensions between locals and the Syrian refugee population residing in various parts of Turkey today. Public services in local Turkish communities, such as health and education, are economically strained and overstretched by the rapid expansion in the number of Syrian refugees that have arrived since the Syrian crises began in 2011. This has led to mounting tensions between refugee groups and the local population, as refugees compete over low-wage jobs and access to public service. The

potential for anti-refugee violence is particularly noticeable in larger cities, such as Istanbul, Izmir and Ankara. There have also been allegations that local authorities in a number of provinces are forcibly returning Syrian refugees trying to cross into Turkey illegally. Turkish migration authorities have denied the allegations.

2. Inledning

Rapporten ger en översiktlig lägesbild och analys av situationen i Turkiet efter det misslyckade kuppörsöket som ägde rum den 15 juli 2016. Rapporten beskriver händelseutvecklingen under de senaste två åren och dess inverkan på säkerhetsläget och civilbefolkningen. Vidare avser rapporten belysa situationen för grupper som särskilt drabbats efter det misslyckade kuppörsöket. Informationen som ligger till grund för rapporten har inhämtats från öppna källor. Rapporten gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende.

3. Bakgrund och efterdyningarna av kuppörsöket den 15 juli 2016

3.1. Bakgrund

På kvällen den 15 juli 2016 utförde delar av det turkiska försvaret ett försök att avsätta regeringen och ta makten i landet. Stridsvagnar och attackhelikoptrar angrep parlamentsbyggnaden¹, presidentpalatset och säkerhetstjänstens² samt militära högkvarter i Ankara.³ Kuppmakarna tog kontroll över strategiska platser i Ankara och Istanbul, bl.a. blockerades två av broarna över sundet Bosporen. Via det statliga tv-bolaget Türkiye Radyo ve Televizyon (härefter TRT) meddelade kuppledarna att man hade tagit makten och utlyst undantagstillstånd, i form av utgångsförbud samt införande av krigslagar.⁴ Kuppmakarna uppgav att de ämnade återställa demokratin och mänskliga rättigheter i landet.⁵

Under nattens gång återtog regeringstroga soldater kontrollen, samtidigt som tusentals människor tog sig ut på gatorna för att visa sitt stöd för

¹ The Guardian, *What's happened in Turkey? How the failed coup unfolded*, 2016-07-16, <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/16/whats-happened-in-turkey-first-hours-of-the-coup> (Hämtad 2018-10-01).

² Atlantic Council, *How Turkey's Attempted Coup Unfolded*, 2016-07-26, <http://interactive.acharicenter.org/turkey/how-turkeys-attempted-coup-unfolded/> (Hämtad 2018-10-01).

³ Ibid.

⁴ Ibid.; Utrikespolitiska Institutet (UI). Landguiden, *Kalendarium 2016*, [odaterad], <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/turkiet/kalendarium/2016/> (Hämtad 2018-10-01) [betaltjänst]. The Guardian, *Military coup attempted in Turkey against Erdogan government, 2016-07-16*, <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/15/turkey-coup-attempt-military-ankara-istanbul>

⁵ USA Today, *Military coup in Turkey: What we know now*, 2016-07-16, <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2016/07/16/military-coup-turkey-what-we-know-now/87171074/>, (Hämtad 2018-10-01).

regeringen.⁶ Hundratals soldater med kopplingar till kuppen valde att kapitulera inför polis och säkerhetsstyrkorna.⁷ Enligt internationell rapporteringen ska över 260 personer ha dödats⁸ och uppemot 1400⁹ skadats. Många av de döda uppges ha varit civila.¹⁰

President Erdogan, som befunnit sig på semesterorten Marmaris, anlände till Istanbul tidigt på morgonen dagen efter kuppöversöket. I ett offentlig framträdande vid Atatürks flygplats anklagade Erdogan predikanten Fethullah Gülen (tidigare allierad med Erdogan) och dennes parti, *Adalet ve Kalkinma Partisi* (härefter AKP), för att ligga bakom kuppöversöket. Erdogan hotade med hårda straff mot alla inblandade i kuppöversöket och uppgav att det skulle kunna bli aktuellt att återinföra dödsstraffet.¹¹ Turkiet avskaffade dödsstraff 2004 som ett led i förhandlingarna om ett eventuellt EU-medlemskap.¹²

Redan dagen därpå, den 16 juli, påbörjades en våg av massarresteringar mot personer misstänkta för kopplingar till kuppöversöket. Över 60 000 anställda inom militären, polisen, rättsväsendet, den offentliga sektorn och utbildningssektorn uppges ha arresterats eller utestängts från sina ämbeten de första dagarna efter kuppöversöket.¹³ Myndigheternas snabba reaktion tyder på att man på förhand hade listor över tidigare misstänkta opponenter som skulle gripas.¹⁴ Kuppöversöket fördömdes enhälligt över hela världen. EU och USA, som länge har uttryckt oro över den demokratiska utvecklingen i landet, passade på att uppmana turkiska myndigheterna att

⁶ Business Insider, *Thousands of people hit the streets protesting the attempted coup in Turkey*, 2016-07-16, <http://nordic.businessinsider.com/anti-military-protests-against-coup-in-turkey-2016-7?r=US&IR=T> (Hämtad 2018-10-01).

⁷ New York Times, *Turkish President Returns to Istanbul in Sign of Military Coup Is Faltering*, 2016-07-15, http://www.nytimes.com/2016/07/16/world/europe/military-attempts-coup-in-turkey-prime-minister-says.html?_r=0 (Hämtad -2018-10-01).

⁸ The Independent, *Prime Minister says 265 people killed in attempted military coup, including at least 100 'plotters'*, 2016-07-16, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-coup-dead-erdogan-military-chief-ankara-istanbul-death-toll-plotters-how-many-killed-wounded-a7140376.html> (Hämtad 2018-10-01).

⁹ BBC News, *Turkey coup attempt: Erdogan signals death penalty*, 2016-07-19, <https://www.bbc.com/news/world-europe-36832071> (Hämtad 2018-10-01); The Telegraph, *Turkey coup attempt: World leaders warn president Erdogan not to use uprising as excuse for crackdown as more than 6,000 arrested*, <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/17/turkey-coup-plot-president-erdogan-rounds-up-thousands-of-soldie/> (Hämtad 2018-10-01).

¹⁰ New York Times, *Turkey hands life sentences to 104 people over coup attempt*, 2018-05-22, <https://www.nytimes.com/2018/05/22/world/europe/turkey-coup-prison-sentences.html>

¹¹ Ibid.

¹² The Independent, *Turkey coup: President Erdogan backs reintroduction of death penalty*, 2016-08-08, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-death-penalty-erdogan-coup-president-backs-capital-punishment-a7178371.html> (Hämtad 2018-10-01).

¹³ The National, *Erdogan imposes state of emergency in Turkey*, 2016-07-21, <https://www.thenational.ae/world/erdogan-imposes-state-of-emergency-in-turkey-1.160192> (Hämtad 2018-10-01).

¹⁴ Ibid.

behandla kuppmaakarna inom ramen för rättsstatens principer, och att inte använda kuppförsoket som ett svepskäl för att slå tillbaka mot kritiker.¹⁵

Den 21 juli utlyste regeringen ett tre månader långt undantagstillstånd. Enligt den turkiska konstitutionen kan undantagstillstånd införas av presidenten i samband med våldsamheter som anses hota demokratin. Under undantagstillståndet får regeringen befogenhet att utfärda dekret. Dekreten vinner laga kraft utan att regeringen behöver erhålla parlamentets godkännande. Undantagstillståndet ger myndigheterna, per dekret, befogenheter att inskränka medborgliga fri- och rättigheter med hänvisning till det nationella säkerhetsläget.¹⁶

Genom dekreten tilldelas myndigheterna befogenheter att bl.a. avskeda och arrestera över hundra tusen personer, samtliga med kopplingar till Gülenrörelsen, eller kurdiska aktivister misstänkta för terrorverksamhet.¹⁷ Domare, åklagare och offentliganställda är bland de som internerats och avskedats för kopplingar till terrororganisationer, utan rättsprocess. Andra drabbade grupper är akademiker¹⁸ och anställda inom säkerhetssektorn, främst inom polisen och försvarsmakten.¹⁹ Dekreten gav också myndigheterna befogenheter att stänga privata utbildnings- och vårdinrättningar tillhörande Gülenrörelsen, samt andra institutioner och stiftelser som bedöms utgöra ett hot mot den nationella säkerheten. Myndighetspersoner som agerar i enlighet med dekreten eftersänks straff från administrativt, ekonomiskt eller rättsligt ansvar för sin tjänsteövning.²⁰

I juli 2016, tillkännagav regeringen att man tillfälligt upphäver europeiska konventionen för mänskliga rättigheter (European Convention on Human Rights (ECHR)) med hänvisningen till [artikel 15](#) i konventionen, i vilket begagnar en fördragsslutande part att under krig, eller annat allmänt nödläge

¹⁵ Financial Times, *US and EU leaders warn Turkey's Erdogan over post-coup crackdown*, 2016-07-18, <https://www.ft.com/content/b82ef35a-4cc3-11e6-88c5-db83e98a590a>, (Hämtad 2018-10-01).

¹⁶ BBC News, *Turkey coup attempt: State of emergency announced*, 2016-07-21, <https://www.bbc.com/news/world-europe-36852080> (Hämtad 2018-10-01).

¹⁷ Reuters, *Turkey orders Dozens of Colonels Arrested in Gulen Probe: Anadolu*, 2018-07-02, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-gulen/turkey-orders-dozens-of-colonels-arrested-in-gulen-probe-anadolu-idUSKBN1JS0MO> (Hämtad 2018-10-03); The New York Times, *As Turkey Cracks Down, Kurdish Mayors Pack Bags for Jail*, 2016-12-10, <https://www.nytimes.com/2016/12/10/world/europe/turkey-kurdish-mayors-expect-arrests.html> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸ Baydar, Y., *Vocal Europe, Turkish Academia Brought to its Knees, as Purged Academics Call for Global Boycott*, 2017-06-27, <http://www.vocaleurope.eu/turkish-academia-brought-to-its-knees/> (Hämtad 2018-10-01); The Independent, *Turkey dismisses 7,400 more police, soldiers public sector workers a year after failed coup*, 2017-07-15, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-coup-attempt-recep-tayyip-erdogan-one-year-anniversary-7400-dismissed-gulen-purge-latest-a7842606.html> (Hämtad 2018-10-01).

¹⁹ The Independent, 2017-07-15.

²⁰ Human Rights Watch (HRW), *Turkey: Rights Protections Missing from Emergency Decree*, 2016-07-26, <https://www.hrw.org/news/2016/07/26/turkey-rights-protections-missing-emergency-decree> (Hämtad 2018-10-01).

som hotar nationen existens, att vidta åtgärder som innebär avvikelser från dess skyldigheter enligt konventionen.²¹

3.2. Den allmänna politiska situationen

Drygt två år har gått sedan det misslyckade kuppörsöket. Exakt hur kuppen planerades och vilka som stod bakom den är fortfarande oklart.²² Viss rapportering framhåller att växande missnöje inom säkerhetsstyrkorna och minskade inflytande bland militärer med kopplingar till Gülenrörelsen kan ha legat till grund för kuppörsöket.²³

Regeringen har sedan kuppörsöket förlängt undantagstillståndet sju gånger, med tre månader åt gången,²⁴ samtidigt som man under samma period har utfärdat 30 dekret. Detta har resulterat i att över 150 000 statsanställda har avskedats.²⁵ Därutöver har 50 000 gripits²⁶ (andra källor uppskattar siffran till närmare 77 000²⁷). Majoriteten av de som har frihetsberövats är tidigare anställda inom polis, militär, rättsväsende, utbildningssektor och massmedia.²⁸ Cirka 3000 skolor och universitet har stängts ner av myndigheterna.²⁹

Det misslyckade kuppörsöket och undantagslagarna gav också upphov för regeringen och president Erdogan att utesluta politiska motståndare. I november 2016 greps Selahettin Demirtas, ledare för det pro-kurdiska demokratiska partiet *Halkların Demokratik Partisi* (härefter HDP),

²¹ Hürriyet Daily News, *Turkey to temporarily suspend European Convention on Human Rights after coup attempt*, 2016-07-21, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-to-temporarily-suspend-european-convention-on-human-rights-after-coup-attempt-101910> (Hämtad 2018-10-01).

²² Financial Times, *A year after the coup attempt, Turkey wrestles with the truth*, 2017-07-15, <https://www.ft.com/content/edc6b1b4-67bc-11e7-8526-7b38dcaef614>, (Hämtad 2018-10-01).

²³ Middle East Policy Council, *The Turkish Coup Attempt: The Gülen Movement vs. the State*, 2016, <https://www.mepc.org/journal/turkish-coup-attempt-gulen-movement-vs-state> (Hämtad 2018-10-01).

²⁴ Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency extended for seventh time*, 2018-04-18, <http://www.hurriyetdailynews.com/state-of-emergency-in-turkey-extended-for-seventh-time-130539> (Hämtad 2018-10-01).

²⁵ The Independent, 2017-07-15.

²⁶ Ibid.

²⁷ Asharq al-Awsat, «الطوارئ» لمدة 3 سنوات, 2018-07-18, <https://aawsat.com/home/article/1334881/%d8%aa%d8%b1%d9%83%d9%8a%d8%a7-%d9%85%d8%b4%d8%b1%d9%88%d8%b9-%d9%82%d8%a7%d9%86%d9%88%d9%86-%d9%8a%d8%a8%d9%82%d9%8a-%d8%aa%d8%af%d8%a7%d8%a8%d9%8a%d8%b1-%c2%ab%d8%a7%d9%84%d8%b7%d9%88%d8%a7%d8%b1%d8%a6%c2%bb-%d9%84%d9%85%d8%af%d8%a9-3-%d8%b3%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%aa> (Hämtad 2018-10-01).

²⁸ The Independent, 2017-07-15.

²⁹ Brookings – Robert Bosch Foundation, *The West's Turkey Conundrum*, s. 4, februari 2018, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2018/02/fp_20180212_west_turkey_conundrum.pdf (Hämtad 2018-10-01).

tillsammans med tolv andra av HDP:s parlamentsledamöter. De anklagades för att ha spritt terrorpropaganda³⁰ Demirtas sitter fortfarande fängslad.³¹

Erdogans fortsatta grepp över makten har tagit en allt tydligare auktoritär hållning. Efterdyningarna av kuppörsöket gav honom den medvind han behövde för att driva fram en folkomröstning om ändringar i författningen. Ändringarna avsåg att utvidga presidentämbetes befogenheter och makt, vilket bl.a. medför att landet förvandlats från en parlamentarisk demokrati till ett presidentstyre. I april 2017 röstade drygt 51 procent av befolkningen ja till författningsändringen.³² Grundlagsändringen är den största politiska förändring sedan den turkiska republikens grundandes 1923³³ och innebär att en stor del av makten samlas i presidentämbetet. Bl.a. får presidenten befogenhet att förbereda underlag till statsbudgeten. Han har mandat att utse ministrar och tillsätta högt uppsatta domare inom rättsväsendet.³⁴ Presidenten har även rätt att upplösa parlamentet och att på egen hand införa undantagslagar och ändra lagar genom dekret. Under det nya systemet förlängs presidentens mandat till fem år (från dagens fyra år), därmed får Erdogan möjligheten att ställa upp i ytterligare två val, vilket innebär att han kan sitta kvar på presidentposten i tio år till³⁵.

I april 2018 tog president Erdogan beslutet att tidigarelägga president- och parlamentsvalet till den 24 juni, istället för november 2019 som det var tidigare planerat. Erdogans beslut sågs som en taktik för att säkra en seger, på så vis kunde han dra fördel av den växande nationalistiska känslan efter framgångarna i Syrien (se kapitel 4.2) för att positionera sig.³⁶ Det marginella segerresultatet i folkomröstningen om grundlagsändringen 2017 tros också ligga till grund för beslutet om att tidigarelägga valet.³⁷ Oron över det ekonomiska läget i landet, bl.a. inflationen och den kraftiga revalveringen av valutan, och vilka konsekvenser detta kunde få för

³⁰ Reuters, *Pro-Kurdish opposition leader's trial opens in Turkey*, 2017-12-07, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-demirtas/pro-kurdish-opposition-leaders-trial-opens-in-turkey-idUSKBN1E112B> (Hämtad 2018-10-02).

³¹ TRTWORLD, *HDP lawmakers arrested in Turkey terror probe*, 2016-11-03, <https://www.trtworld.com/turkey/police-detain-co-chairpersons-of-hdp-in-ongoing-investigation-220825> (Hämtad 2018-10-02).

³² BBC News, *Turkey referendum grants President Erdogan sweeping new powers*, 2017-04-16, <https://www.bbc.com/news/world-europe-39617700> (Hämtad 2018-10-02).

³³ The Guardian, *Turkish referendum: all you need to know*, 2017-04-10, <https://www.theguardian.com/world/2017/apr/10/turkish-referendum-all-you-need-to-know> (Hämtad 2018-10-02).

³⁴ Deutsche Weller (DW), *Turkey transfers some powers to President Erdogan*, 2018-07-04, <https://www.dw.com/en/turkey-transfers-some-powers-to-president-erdogan/a-44515791>, (Hämtad 2018-10-02).

³⁵ BBC, 2017-04-16.

³⁶ The Guardian, *Turkey to hold snap elections on 24 June, says Erdogan*, 2018-04-18, <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/18/turkey-to-hold-snap-elections-on-24-june-says-erdogan> (Hämtad 2018-10-02).

³⁷ New York Times, *Erdogan Claims Vast Powers in Turkey After Narrow Victory in Referendum*, 2017-04-16, <https://www.nytimes.com/2017/04/16/world/europe/turkey-referendum-polls-erdogan.html> (Hämtad 2018-10-02).

partisympatierna och valresultatet är ytterligare en anledning bakom Erdogans beslut.³⁸

Inför valen mobiliserade oppositionen sina anhängare. Den främste motkandidaten Muharem Inci från *Cumhuriyet Halk Partisi* (härefter CHP) gjorde en stark valkampanj. Redan på valdagen den 24 juni utropade president Erdogan sig som segrare efter att ha säkrat knappt 53 procent av rösterna, mot CHP-ledaren Muharem Incis dryga 30 procent.³⁹ Det prokurdiska partiet HDP fick drygt 11 procent av rösterna och klarade därmed 10-procentspärren för att få mandat i parlamentet.⁴⁰ Även om Erdogans parti, AKP, liksom tidigare blev största parti i parlamentsvalet har partiet inte kunnat säkra en majoritet i parlamentet. Med 42 procent av rösterna behöver partiet stöd för att bilda en majoritetsregering och har bildat en allians med det nationalistiska partiet *Milletçi Hareket Partisi* (härefter MHP), som fick 11 procent av rösterna.⁴¹ Det återstår att se hur MHP-ledaren Devlet Bahçeli kommer att begagna sig av det inflytande som alliansen kan ge⁴², och hur Erdogan framöver kommer att välja att regera. Vissa bedömare befarar ett framtida enmansvälde under Erdogan.⁴³

Massarresteringarna har fortsatt, om än i mindre omfattning. Strax före valet, den 18 juni 2018, tillkännagav regeringen att man hade beslutat om att häva undantagstillståndet.⁴⁴ I avvaktan på beslutet skulle verkställas genomfördes den 8 juli en ny våg av massavskedanden. Insatsen drabbade 18 000 statsanställda, varav den övergripande majoriteten var anställda inom säkerhetssektorn (cirka 9000 poliser och 5000 militärer).⁴⁵

Undantagstillståndet lyftes den 19 juli 2018, men situationen lär sannolikt inte förändras. En ny ”antiterrorlag” godkändes av parlamentet den 25 juli samma år⁴⁶, vilken föreslår att flera bestämmelser och befogenheter som

³⁸ The Guardian, 2018-04-18.

³⁹ BBC News, *Turkey election: Erdogan wins re-election as president*, 2018-06-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-44596072> (Hämtad 2018-10-02).

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Reuters, *Turkey's Erdogan wins presidential election, opposition yet to concede*, 2018-06-24, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-election/turkeys-erdogan-wins-presidential-election-opposition-yet-to-concede-idUSKBN1JJ16V> (Hämtad 2018-10-02).

⁴² Al-Monitor, *How long can Erdogan's alliance survive*, 2018-07-02, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/07/turkey-how-long-could-erdogans-alliance-survive.html> (Hämtad 2018-10-02).

⁴³ BBC News, *Turkey purges more workers ahead of Erdogan swearing-in*, 2018-07-08, <https://www.bbc.com/news/world-europe-44756374>, Hämtad 2018-10-02)

⁴⁴ Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency to finally be lifted?*, 2018-06-16, <http://www.hurriyetaidailynews.com/opinion/taha-akyol/turkeys-state-of-emergency-to-finally-be-lifted-133372>, (Hämtad 2018-10-02).

⁴⁵ The Independent, *Turkey suddenly sacks 18,000 officials in emergency decree, days before Erdogan is sworn in again*, 2018-07-08, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-sacks-18000-officials-emergency-decree-erdogan-swears-oath-president-a8437151.html> (Hämtad 2018-10-02); BBC News, 2018-07-08.

⁴⁶ Aljazeera, *Turkey parliament approves new anti-terror law*, 2018-07-25, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/turkey-parliament-approves-anti-terror-law-180725152308059.html> (Hämtad 2018-10-02).

gällde under undantagstillståndet ska behållas i upp till tre år framöver. Det nya lagförslaget ger bl.a. myndigheterna fortsatta befogenheter att avskeda statsanställda som misstänks för samröre med terrororganisationer. Myndigheterna ska då verka genom särskilda kommissioner som ska upprättas vid konstitutions- appellationsdomstolarna och direktionen för domare- och åklagarämbetet. Lagen föreskriver större befogenheter till myndigheter att frihetsberöva misstänkta utan att delge misstanke om brott i upp till 48 timmar.⁴⁷ Därtill ges lokala guvernörer rätt att med hänvisning till säkerhet⁴⁸ inskränka den fria rörligheten, exempelvis genom att hindra individer från att ta sig ut eller in i vissa områden i upp till 15 dagar⁴⁹. Anställda inom bl.a. militären, polisen och den offentliga sektorn i övrigt kan förlora sina arbeten om de på något sätt kan länkas till en terroristorganisation.⁵⁰

4. Säkerhetsläget i och kring Turkiet

Situationen tiden innan kuppörsöket, 2015-2016, kännetecknades i huvudsak av ett bräckligt säkerhetsläge, där allvarliga attacker med kopplingar till den s.k. Islamiska Staten (härefter IS) och den kurdiska gerillan *Partiya Karkerên Kurdistanê* (härefter PKK) drabbade både civila och militära mål runt om i Turkiet.⁵¹ Konflikten i Syrien bidrog till att undergräva Turkiets vapenvila med PKK, samtidigt som hotet från IS blev alltmer påtagligt i olika delar av Turkiet. Liknande attacker fortsatte efter kuppörsöket, om än i mindre omfattning, och framförallt i de sydöstra delarna av landet.⁵² Turkiets inblandning i Syrienkonflikten blir allt tydligare, bl.a. i regeringens utfästelser om att rensa regionen längs gränsen mot Syrien på IS, i syfte att stänga IS:s proviantled av rekryter och förnödenheter in i Syrien. Inte minst vill man hindra den syriskkurdiska milisen Folkets försvarsheter/*Yekîneyên Parastina Gel* (härefter YPG/J) från att utöka sitt territorium väster om floden Eufrat.⁵³

Lifos kommentar: Även om våldspiralen som drabbade landet under 2015-2016 fortsätter att avta förblir säkerhetsläget prekärt, särskilt i landets sydöstra delar (kap. 4.2). Vidare tenderar Turkiets växande inflytelsesfär/intervention i Syrien – (främst denna kartas gröna och grågröna områden i Idlib i nordväst och Aleppo i nordnordväst) med hjälp av oppositionselement sammansatta under de turkiska operationerna/konstruktionerna ”Olivkvist”, ”Eufrats sköld” (kap. 4.4) och sedermera Jabhat al-Wataniya al-Tahrir/Nationella befrielsefronten (NLF) – att nyttjas i inrikespolitiska syften av Erdogan. Dels för att visa väljarna att

⁴⁷ Al-Monitor, *Is Turkey's state of emergency really over?*, 2018-07-19, https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/07/turkey-state-of-emergency-really-over.html?utm_campaign=20180720&utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_term=Daily%20Newsletter (Hämtad 2018-10-02).

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Aljazeera, 2018-07-25.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Se Lifos, 2016-12-09.

⁵² Lifos, 2016-12-09, s. 10-12.

⁵³ Ibid.

han tar krafttag mot PKK i och med att han hindrar YPG:s expansion längs den turkiska gränsen, dels i och med att han står upp mot både USA och Ryssland.

4.1. Tillslag mot terroristmisstänkta

Kontraterroriststyrkor utför regelmässiga, landsomfattande, razzior och tillslag mot terroristmisstänkta personer, i syfte att avvärja attacker från IS och PKK och blockera eventuella proviantled till IS i Syrien och Irak. Myndigheterna uppges ha deporterat över 5000 IS-misstänkta och 3000 utländska terroristmisstänkta de senaste åren. Samtidigt har man undanröjt ett flertal terroristceller och gömställen som har verkat som logistiska nav för vidare transport av proviant och rekryter till IS i Syrien och Irak.⁵⁴ I februari 2017 genomförde kontraterroriststyrkorna en massiv landsomfattande insats i 29 provinser, vilket resulterade i över 800 gripanden.⁵⁵ I Istanbul genomförde kontraterroriststyrkan 117 tillslag mot misstänkta IS-anhängare under 2016-2017. Omkring 650 personer anhölls, varav drygt 280 arresterades. Närmare 150 sattes under uppsikt, medan de övriga släpptes. Det har rapporterats om likartade tillslag i andra storstäder som Izmir och Hatay.⁵⁶ I juni 2017 anhölls 190 personer, varav ett tjugotal häktades, misstänkta för kopplingar till IS, i liknande tillslag runt om i landet. Bland de häktade var utländska medborgare, hemmahörande i bl.a. Azerbajdzjan och Bosnien och Hercegovina.⁵⁷ Liknande tillslag utfördes i Ankara i november 2017, som resulterade i drygt 100 gripanden, efter att 245 arresteringsorder utfördes.⁵⁸ I mars 2018 anhölls fyra misstänkta IS-medlemmar med ursprung i Irak, i samband med ett hot mot den amerikanska ambassaden i Ankara. Männen hade tidigare gripits tillsammans med 20 andra IS-misstänkta vid ett tillslag i staden Samsun. Under juni 2018 greps 14 IS-misstänkta i olika distrikt i Ankara som, efter vad som påstås, planerade en attack inför valet. I juli samma år greps ytterligare ett 30-tal IS-misstänkta i fem synkroniserade razzior i olika distrikt i Istanbul, de flesta var utländska medborgare.⁵⁹

⁵⁴ Daily Sabah, *Police detain 101 Daesh-linked suspects in anti-terror ops in Turkey's Ankara*, 2017-11-09, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2017/11/09/police-detain-101-daesh-linked-suspects-in-anti-terror-ops-in-turkeys-ankara> (Hämtad 2018-10-02).

⁵⁵ Foreign Policy, *Turkey Rounded Up Over 800 Islamic State Suspects in Massive Anti-Terror Op*, 2017-02-06, <https://foreignpolicy.com/2017/02/06/turkey-rounded-up-over-800-islamic-state-suspects-in-massive-anti-terror-op-isis-erdogan-terrorism-middle-east> (Hämtad 2018-10-02).

⁵⁶ Hürriyet Daily News, *648 detained, 282 arrested in 117 ISIL operations in Istanbul over one year*, 2018-08-29, <http://www.hurriyetdailynews.com/648-detained-282-arrested-in-117-isil-operations-in-istanbul-over-one-year-117311> (Hämtad 2018-10-02).

⁵⁷ Rudaw, *Turkey arrests scores of ISIS suspects in country-wide counter-terror raids*, 2017-07-01, <http://www.rudaw.net/english/middleeast/turkey/010720172> (Hämtad 2018-10-02).

⁵⁸ The New Arab, *Turkey arrests 101 Islamic State suspects in anti-terror sweep*, 2017-11-09, <https://www.alaraby.co.uk/english/news/2017/11/9/turkey-arrests-101-is-suspects-in-anti-terror-sweep>, (Hämtad 2018-10-02)

⁵⁹ AA, *Over 30 Daesh-linked suspects arrested in Istanbul*, 2018-07-05, <https://www.aa.com.tr/en/todays-headlines/over-30-daesh-linked-suspects-arrested-in-istanbul-1195545> (Hämtad 2018-10-02).

Lifos kommentar: De massiva säkerhetsinsatserna är, enligt Lifos mening, en påföljd av dels IS territoriella förluster i Irak och Syrien, dels Turkiets militära framryckningar i grannländerna de senaste två åren. Därtill vill Erdogan öka sitt inflyttande genom att nyttja den nationalistiska medvind som har konsoliderat hans plats vid makten och göra avtryck i kriget mot terrorn, med målet att krossa militanta kurdiska och jihadistiska element från att få fäste på turkiskt territorium.

4.2. Sydöstra Turkiet

Konflikten med PKK-gerillan fortsätter att utmana den turkiska regeringen, både internt och externt. Enligt International Crisis Group (härefter ICG) har situationen förvärrats sedan fredsförhandlingarna med PKK bröt samman 2015.⁶⁰ Organisationen uppgav i sin rapport *Turkey's PKK Conflict: The Rising Toll* från 2016 att våldet i sydost nådde de högsta nivåerna på tre decennier i samband med att konflikten bröt ut.⁶¹ Över 3000 människor uppges ha mist livet till följd av konflikten. Omkring hälften av dödssoffren är PKK-kombattanter, följt av närmare tusen döda från de turkiska säkerhetsstyrkorna. Över 90 procent av dödsfallen uppges ha ägt rum i de sydöstra delarna av landet.⁶²

Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, härefter OHCHR) uppgav i sin rapport från december 2017 att situationen är fortsatt prekär. Sammandrabbningar mellan turkiska säkerhetsstyrkor och olika väpnade grupper fortsätter.⁶³ Dagslånga utgångsförbud (s.k. *round-the-clock curfew*) har rapporterats i distrikten Nusaybin, Artkulu, Omerli, Kuruköy⁶⁴ och Sur, där majoriteten av befolkningen är etniska kurder.⁶⁵ OHCHR rapporterar vidare om pågående säkerhetsoperationer (med dödlig utgång) och tillslag mot den kurdiska befolkningen, som misstänks för kopplingar till PKK. Rapporter om tortyr och övergrepp har också förekommit.⁶⁶

⁶⁰ International Crisis Group (ICG), *Turkey's PKK Conflict: The Rising Toll*, [odaterad], <http://www.crisisgroup.be/interactives/turkey/> (Hämtad 2018-10-02).

⁶¹ Ibid.

⁶² ICG, *Turkey's PKK Conflict Kills almost 3,000 in Two Years*, 2017-07-20, <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/western-europemediterranean/turkey/turkeys-pkk-conflict-kills-almost-3000-two-years> (Hämtad 2018-10-02).

⁶³ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report on the impact of the state emergency on human rights in Turkey, including an update on the South-East, January-December 2017*, mars 2018, s. 25,

https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/2018-03-19_Second_OHCHR_Turkey_Report.pdf (Hämtad 2018-10-02).

⁶⁴ Ibid., s. 25-26.

⁶⁵ Amnesty International (AI), *Weathering the Storm, defending human rights in Turkey's climate of fear*, 2018-04-26, s. 15,

<https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR4482002018ENGLISH.PDF> (Hämtad 2018-10-02).

⁶⁶ Ibid., s. 26.

Enligt ICG ska PKK ha nyttjat den pågående vapenvilan under 2012-2015 för att mobilisera och befästa sin närvaro i olika delar av den sydöstra regionen. Stridigheterna som sker idag utspelas på landsbygden.⁶⁷ Antalet PKK-attacker tycks ha minskat sedan december 2016.⁶⁸ Detta beror främst på regeringens upptrappade militära insatser i regionen sedan mars 2017.⁶⁹ Tusentals soldater och militärer från specialstyrkor, poliser och s.k. byvakter har mobiliserats i vad som beskrivs som den mest intensiva kontraterrorinsats som genomförts på flera år. Turkiska nyhetskällor rapporterar om täta och synkroniserade kontraterrorinsatser mot misstänkta PKK-mål. Operationerna har resulterat i mellan tio- till femtiotal dödsfall. I vissa fall har det rört sig om över hundra döda vid varje insats. Hundratals personer misstänkta för kopplingar till terrororganisationer, huvudsakligen Gülenrörelsen och PKK, har också gripits till följd av operationerna.⁷⁰ Provinserna Batman, Diyarbakir, Sirnak, Van, Tunceli och Hakkari tycks vara hårdast drabbade. Operationerna har vidare resulterat i stora vapen-, drog- och andra smuggelgodsbeslag i påträffade gömmen och PKK-tillhåll.⁷¹ Turkiska myndigheter uppgav i juli 2018 att över 170 högt uppsatta företrädare för YPG/PKK hade "neutraliserats" sedan september 2016. Myndigheternas referens till begreppet "neutralisera" tillskrivs personer som antingen dödat, tillfångatagits, eller kapitulerat inför de turkiska styrkorna.⁷²

⁶⁷ ICG, 2017-07-20.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Ibid, Hürriyet Daily News, *55 PKK militants killed over last two days across Turkey*, 2017-11-03, <http://www.hurriyetdailynews.com/55-pkk-militants-killed-over-last-two-days-across-turkey-121828> (Hämtad 2018-10-02); Hürriyet Daily News, *120 PKK militants 'neutralized' across Turkey in December 2017*, 2018-01-02, <http://www.hurriyetdailynews.com/120-pkk-militants-neutralized-across-turkey-in-december-2017-125097> (Hämtad 2018-10-02); Hürriyet Daily News, *24 PKK militants 'neutralized' across Turkey last week: Ministry*, 2018-03-26, <http://www.hurriyetdailynews.com/24-pkk-militants-neutralized-across-turkey-last-week-ministry-129340> (Hämtad 2018-10-02); Hürriyet Daily News, *190 PKK militants arrested, 21 'neutralized' in past week: Interior Ministry*, 2018-05-21, <http://www.hurriyetdailynews.com/190-pkk-militants-arrested-21-neutralized-in-past-week-interior-ministry-132136>, (Hämtad 2018-10-02); Hürriyet Daily News, *24 PKK militants 'neutralized' in past week: Ministry*, 2018-06-25, <http://www.hurriyetdailynews.com/24-pkk-militants-neutralized-over-past-week-ministry-133755> (Hämtad 2018-10-02); Hürriyet Daily News, *53 PKK militants 'neutralized' in past week in Turkey: Interior Ministry*, 2018-07-16, <http://www.hurriyetdailynews.com/53-pkk-militants-neutralized-over-past-week-in-turkey-interior-ministry-134614> (Hämtad 2018-10-02).

⁷¹ Ibid.

⁷² YeniSafak, *At least 170 top-level PKK members killed since September 2016*, 2018-07-21, <https://www.yenisafak.com/en/news/at-least-170-top-level-pkk-members-killed-since-september-2016-3436937> (Hämtad 2018-10-02); Anadolu Agency (AA), *170 top-level PKK members killed since September 2016*, 2018-07-20, <https://www.aa.com.tr/en/turkey/170-top-level-pkk-members-killed-since-september-2016/1209805> (Hämtad 2018-10-02).

Tillskrivna PKK-attacker utförs i huvudsak mot militära mål,⁷³ men också mot regeringsanhängare, t.ex. lokala politiker eller anhängare med kopplingar till AKP.⁷⁴

Regeringen har återinfört den lokala paramilitära byvaksstyrkan⁷⁵ runt om i regionen. Vidare planerar man att expandera den nuvarande styrkan på 50 000 man med ytterligare 25 000 rekryter, främst unga män mellan 22 och 30 år, och förse dem med tunga vapen för att delta i kampen mot PKK.⁷⁶

4.3. Militära operationer i norra Irak

Den 10 mars i år inledde turkiska trupper den största militäroperationen mot PKK-mål inne på irakiskt territorium på över ett decennium. Operationen som går under beteckningen *Tigris Sköld* (eng. Tigris Shield) har som mål att upprätta en säkerhetszon längst den turkisk-irakiska gränsen i syfte att kontra och på sikt undanröja framtida angrepp från PKK:s baser i regionen Sidekan, belägen i Qandilbergen i norra Irak.⁷⁷ Qandilbergens kuperade terräng har sedan länge varit en strategisk språngbräda för PKK:s framryckningar in på turkiskt territorium.⁷⁸

Turkiska trupper, som i skrivande stund befinner sig 30 km från turkiska gränsen,⁷⁹ rapporteras ha upprättat posterings i områden kring Sidekan och därmed säkrat områden norr om provinserna Erbil och Dohuk, samtidigt som turkiskt flygvapen kontinuerligt utför attacker mot PKK-mål i området.⁸⁰

En markoffensiv mot främst PKK-baserna i Sidekan är svåruppnåeligt, och inte heller realistiskt av både topografiska och politiska skäl. Den brokiga och svåråtkomliga terrängen (stigar, raviner och grottor) lär bli en utmaning för de turkiska trupperna som saknar lokalkännedom, något som PKK överlägset bemästrar. Därutöver är delar av terrängen som angränsar till Iran

⁷³ ICG, 2017-07-20; Reuters, *Kurdish militants attack Turkish troops; Turkish jets hit northern Iraq*, 2018-06-20, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-clash/kurdish-militant-attack-kills-two-turkish-soldiers-in-southeast-governors-office-idUSKBN1JG1D7> (Hämtad 2018-10-02).

⁷⁴ ICG, 2017-07-20.

⁷⁵ Byvakter är en paramilitärstyrka bestående i huvudsak av kurdiska rekryter. Styrkan upprättades av den turkiska staten i syfte att bekämpa PKK gerillan i sydöstra Turkiet på 1980-talet. Se The Independent, *Kurds who became 'village guards' and fought PKK rebels in Turkey to be disbanded-but they fear a betrayal*, 2014-02-16, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/kurds-who-became-village-guards-and-fought-pkk-rebels-in-turkey-to-be-disbanded-but-they-fear-a-9131095.html> (Hämtad 2018-10-02)

⁷⁶ *Ibid.*

⁷⁷ Middle East Eye, *How far will Turkey's anti-PKK operation in northern Iraq go?*, 2018-05-08, <http://www.middleeasteye.net/news/turkey-pkk-iraq-operation-1642512166> (Hämtad 2018-10-02).

⁷⁸ *Ibid.*

⁷⁹ Al-Monitor, *What's behind Turkish threats to invade PKK stronghold in Iraq?*, 2018-06-06, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/06/turkey-iraqi-kurdistan-is-qandil-objective-attainable.html> (Hämtad 2018-10-02).

⁸⁰ Al-Monitor, 2018-04-24.

sedan Iran-Irakkriget minerad. Iran upprätthåller posteringar längs gränslinjen till Irak. En storskalig offensiv av den digniteten kräver således fullständigt stöd från Iran (något som Iran hittills har avböjt), det regionala kurdiska styret i Irak (även kallad kurdiska regionen i Irak (härefter KRI)), den centrala regeringen i Bagdad och inte minst USA. Den irakiska regeringen har medvetet blundat för Turkiets militära ingripanden, eftersom man ville undvika eventuella etnisk-nationalistiska spänningar inför valet som ägde rum i maj 2018.⁸¹ Turkiets beslut att skifta fokus från Syrien till norra Irak är ytterligare ett led i regeringens krafttag för att undergräva PKK:s legitimitet, samtidigt som man vill skicka en tydlig signal till USA, västmakterna, Bagdad och Erbil om att Turkiets säkerhet börjar i norra Irak. Offensiven är också ett sätt att övertyga Iran om förutsättningarna av ett militärt ingripande.⁸²

4.4. Turkisk inflytelsesfär i Syrien

4.4.1. Afrinoffensiven

I januari 2018 inledde Turkiet en militäroperation mot den kurdiska enklaven Afrin i nordvästra Syrien. Målet var att utvidga den ”säkerhetszon” som upprättades i samband med Operation Eufrats sköld.⁸³ Operationen inleddes mot bakgrund av USA:s planer att, till försvar för områden som återerövrats från IS, upprätta en särskild skyddsstyrka under ledning av de ”Syriska demokratiska styrkorna” (*Syrian Democratic Forces*, härefter SDF). SDF är en multietnisk koalition av väpnade element (om totalt ca 50 000 män och kvinnor) under ledning av kurdiska YPG, som Turkiet betraktar som en integrerad del av PKK. I mars månad 2018 intog turkiska specialstyrkor staden Afrin, med stöd av syriska rebellstyrkor,⁸⁴ bl.a. ”Hamzadivisionen”.⁸⁵ Enligt den brittiskbaserade människorättsorganisationen *Syrian Observatory for Human Rights* (härefter SOHR) ska över 200 000 människor ha flytt undan stridigheterna.⁸⁶ De flesta uppges leva i internflykt i närliggande Tal Rifaat.⁸⁷ Offensiven ska ha skett efter att Turkiet hade säkrat ett ryskt medgivande i samband med ett bilateralt möte i Moskva mellan högt

⁸¹ Al-Monitor, 2018-06-06.

⁸² Al-Monitor, *Turkey takes on Kurds in evolving Qandil operations*, 2018-06-15, https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/06/turkey-iraqi-kurdistan-sustain-qandil-operation.html?utm_campaign=20180618&utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_term=Daily%20Newsletter (Hämtad 2018-10-02).

⁸³ Institute for the Study of War (ISW), *Syria's "War after ISIS" Begins as Turkey Attacks Americans Anti-ISIS Partner*, 2018-01-20, <http://iswresearch.blogspot.com/2018/01/syrias-war-after-isis-begins-as-turkey.html> (Hämtad 2018-10-02); Lifos, 2016-12-09.

⁸⁴ The Guardian, *Turkey claims Afrin city centre is under 'total' control*, 2018-03-18, <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/18/turkey-claims-afrin-city-centre-under-total-control-syria> (Hämtad 2018-10-02).

⁸⁵ Ang. Firqat al-Hamza/Liwat al-Hamza (Hamzadivisionen/Hamzabrigaden), se t.ex., Kurdistan 24, ”YPG kills 10 in targeted bombing of militant group in Afrin city center”, 2018-08-15, <http://www.kurdistan24.net/en/news/e6860d3f-4892-4c58-a9cd-13096bca332c>

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ Rudaw, *Turkish-backed interim council elected in Afrin: state media*, 2018-04-12, <http://www.rudaw.net/english/middleeast/turkey/010720172> (Hämtad 2018-10-02).

uppsatta militärledare, från båda länderna, dagar innan offensiven.⁸⁸ Turkiska styrkorna har sedan de säkrat kontrollen över Afrin utsett ett interimråd i staden bestående av lokala företrädare för stadens etniska grupper: kurder, turkmener och araber.⁸⁹

Civila som flytt undan stridigheterna i Afrin vittnar om hur åtföljande väpnade rebellgrupper har plundrat och förstört privat och allmän egendom. Många av de som valde att stanna kvar tvingades att lämna sina hem under hot sedan de hade konfiskerats av väpnade grupper.⁹⁰ SOHR rapporterar om kränkningar, gripanden och tortyr mot kurder vid den turkiska arméns vägsprårrar.⁹¹ Brist på mat, vatten och mediciner har väntat många av dem som tagit sin tillflykt i närliggande byar och städer. Syriska regeringsstyrkor uppges ha stoppat flyende civila från att ta sig vidare till regeringskontrollerat territorium. De som har lyckats passera regeringskontrollerade vägsprårrar uppges ha fått betala mutor.⁹²

4.4.2. ”Färdplan för Manbij”

Erdogans nästa mål är att inta staden Manbij, belägen nordost om Aleppo, är en strategisk enklav för den kurdiska YPG-milisen. Manbij, som var ett av IS strategiskt proviantled, erövrades av de USA-stödda SDF-styrkorna i augusti 2016.⁹³ SDF är, enligt amerikansk militär, den främsta framgångsfaktorn i kampen mot IS, och YPG-milisen spelade en väsentlig roll i att fördriva IS från området.⁹⁴ I juni 2018 meddelande både USA och Turkiet att man hade upprättat en ”färdplan” för att säkra och stabilisera läget i Manbij, planen innefattar bl.a. ett tillbakadragande av YPG-milisen från staden.⁹⁵ Enligt planen ska amerikanska och turkiska styrkor gemensamt bevaka överföringen av stadens styre till lokala syriska befälhavare och tjänstemän, samtidigt som man kvarhåller de USA-stödda SDF-styrkorna, men endast de arabdominerade styrkorna inom SDF.⁹⁶

⁸⁸ ISW, 2018-01-20.

⁸⁹ Rudaw, 2018-04-12.

⁹⁰ HRW, *Syria: Afrin Residents Blocked from Fleeing, Aid*, 2018-04-08, <https://www.hrw.org/news/2018/04/08/syria-afrin-residents-blocked-fleeing-aid> (Hämtad 2018-10-02).

⁹¹ Syrian Observatory for Human Rights (SOHR), *The Syrian Observatory for Human Rights reports on Afrin*, 2018-04-27, <http://www.syriahr.com/en/?p=90531> (Hämtad 2018-10-02).

⁹² HRW, 2018-04-08.

⁹³ Reuters, *U.S.-backed forces wrest control of Syria's Manbij from Islamic State*, 2016-08-12, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-islamic-state/u-s-backed-forces-wrest-control-of-syrias-manbij-from-islamic-state-idUSKCN10N178> (Hämtad 2018-10-02).

⁹⁴ Al-Monitor, *Has the US conceded to Turkey in Manbij?*, 2018-05-30, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/turkey-syria-united-states-manbij-problem.html> (Hämtad 2018-10-02).

⁹⁵ New York Times, *U.S. and Turkey Agree on Kurds' Withdrawal From Syrian Town*, 2018-06-04, <https://www.nytimes.com/2018/06/04/world/middleeast/turkey-syria-kurds-manbij.html> (Hämtad 2018-10-02).

⁹⁶ Ibid.

Situationen tog en ny vändning i december 2018 efter att USAs president, Donald Trump, meddelat att han drar tillbaka amerikanska styrkor från Syrien.⁹⁷ Trump gav Turkiet i uppdrag, som villkor för det amerikanska tillbakadragandet, att rensa de kvarvarande IS-fickor, öster om Eufratfloden.⁹⁸ Syriska styrkor uppges ha mobiliserat trupper till området efter Trumps utlåtande. Enligt uppgifter, ska mobiliseringen ha skett på begäran från YPG, i syfte att skydda staden från en turkiskt offensiv.⁹⁹ Ett amerikanskt tillbakadragande skulle ge Turkiet större utrymme att fokusera på YPG-miliserna.¹⁰⁰ Turkiet har emellertid meddelat att man ställer in en planerad operation mot YPG-mål i området i avvaktan på det amerikanska tillbakadragandet. Ett eventuellt kurdiskt-syriskt närmande riskerar att minska Turkiets utsikter om att, en gång för alla, upplösa det kurdiska styret i norra Syrien.¹⁰¹

4.4.3. Turkisk inblandning i Idlib: Krutdurk eller trumfkort?

Turkiet som är garant för den (sista) s.k. ”nedtrappningszonen”¹⁰² i Idlib och angränsande områden i provinserna Latakya, Hama och Aleppo, har för närvarande 12 s.k. observationsposter i området, med en total styrka på minst 1300 man.¹⁰³ I och med detta får Turkiet ytterligare ett fotfäste i norra Syrien. President Erdogan har uttryckt ambitionen om att bosätta syriska flyktingar och internflyktingar till zonen efter att Operation olivkvist i Afrin har avslutats.¹⁰⁴ Den turkiska interventionen i Idlib kan bli den farligaste och mest riskfyllda operation som turkisk militär hittills har inlett i Syrien.

⁹⁷ New York Times, *Trump to allow months for troop withdrawal in Syria, officials say*, 2018-12-28, <https://www.nytimes.com/2018/12/31/us/politics/trump-troop-withdrawal-syria-months.html> (Hämtad 2019-01-04).

⁹⁸ Al-Monitor, *Turkey tests waters before next operation in Syria*, 2018-12-08, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/12/turkey-syria-ankara-tests-waters-before-military-operation.html> (Hämtad 2019-01-04).

⁹⁹ Reuters, *Syrian army deploys to Manbij area after Kurdish calls to deter Turkey*, 2018-12-28, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-ypg/syrian-army-deploys-to-manbij-area-after-kurdish-calls-to-deter-turkey-idUSKCN1OR0IQ> (Hämtad 2019-01-04).

¹⁰⁰ Al Monitor, *Turkey tests waters before next operation in Syria*, 2018-12-08, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/12/turkey-syria-ankara-tests-waters-before-military-operation.html> (Hämtad 2019-01-04).

¹⁰¹ Al Monitor, *Turkish battle plan for Syria shaky despite Trump's promised pullout*, 2019-01-04, https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/01/turkey-syria-united-states-exit-causes-doubts-in-ankara.html?utm_campaign=20190104&utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_term=Daily%20Newsletter (Hämtad 2019-01-07)

¹⁰² Nedtrappningszonerna är en temporär överenskommelse om vapenvila, upprättad av den Ryssland-Iran-Turkietsponsrade Astanaprocessen under våren 2017, med målet att minska våldet och förbättra säkerhetsläget i oppositionsdominerade områdena, bl.a. i Idlib, västra Aleppo, norra Hama, östra Ghouta, Quneitra, Dara'a och Suwayda provinserna, se Aljazeera, *Syria's 'de-escalation zones' explained*, 2017-07-04, <https://www.aljazeera.com/n> (Hämtad 2018-10-02).

¹⁰³ Al-Monitor, *Idlib could be trump card or time bomb for Turkey*, 2018-05-31, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/idlib-looms-as-time-bomb-for-turkey.html#ixzz5InW3zds6> (Hämtad 2018-10-02).

¹⁰⁴ Al-Monitor, *Turkish army's Idlib action riskiest cross-border operation' to date*, 2018-05-22, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/turkey-syria-risky-idlib-deployment.html> (Hämtad 2018-10-02).

Insatsen kan sannolikt leda till en direkt konfrontation med syriska styrkor.¹⁰⁵

Idlib kan idag ha en population på närmare 3 miljoner människor, varav hälften är internflyktingar från olika delar av Syrien.¹⁰⁶ En konfrontation mellan turkiska och syriska regeringstrupper skulle sannolikt kunna utlösa en ny flyktingvåg mot den turkiska gränsen. Det utgör ett läge som kan ha katastrofala konsekvenser för Turkiet, som hittills tagit emot den största andelen syriska flyktingar i Mellanösternregionen. Antalet syriska flyktingar i Turkiet uppskattas till 3,5 miljoner individer.¹⁰⁷ Idlib är också uppsamlingsplats för oppositionella och andra rivaliserande väpnade grupper som omlokaliserats dit till följd av regeringsstyrkornas framryckningar i tidigare oppositionskontrollerade områden runt om i landet. Extremistiska grupper och koalitioner som t.ex. *Hayat Tahrir al-Sham* (härefter HTS)¹⁰⁸ har ett starkt fäste i Idlib, och utgör en utmaning för Turkiet.¹⁰⁹

Befolkningen i Idlib lever i rädsla för en storslagen offensiv från syriska regeringsstyrkor. Enligt FN skulle en sådan attack tvinga hundratusentals personer på flykt.¹¹⁰ Den 17 september 2018 träffades Rysslands och Turkiets presidenter i Sotji. Ledarna kom överens om att skapa en 15-20 km bred buffertzona för att skilja de stridande parterna åt i och kring Idlib.¹¹¹ Även om överenskommelsen i det skedet lyckades hejda en omfattande offensiv, och tillika en potentiellt akut humanitär kris, återstår fortfarande en del svårlösta frågor. En sådan fråga är huruvida Ryssland på längre sikt vill hejda Assads framryckningar mot Idlib.¹¹² Vidare råder i dagsläget oklarhet kring huruvida samtliga rebellgrupper ämnar dra sig ur hela den demilitariserade zonen och om de flyttat alla sina tunga vapen. HTS har uppgett att de inte avser överge sin kamp. Andra extremistiska grupper (t.ex.

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Invånarantalet i tidigare rebelldominerade östra Aleppo och östra Ghouta förefaller närmast systematiskt ha överskattats innan dessa områden slutligen föll under regeringskontroll. Likaledes kan Idlibs invånarantal vara överskattat idag. Detta till trots, skulle det ändå kunna röra sig om ett tio gånger större antal än i östra Aleppo, och fem gånger större antal än i östra Ghouta (se [ICG](#), [IRIN](#), [reliefweb](#)).

¹⁰⁷ Al-Monitor, 2018-05-31

¹⁰⁸ Se t.ex. War on the rocks, 'Frogs' and 'Geckos': Syria's Jihadists Speak the Language of Rebellion, 2018-10-22, <https://warontherocks.com/2018/10/frogs-and-geckos-syrias-jihadists-speak-the-language-of-rebellion/>

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Reuters, Syrian army preparing phased Idlib assault: source, 2018-08-29, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-idlib/syrian-army-preparing-phased-idlib-assault-source-idUSKCN1LE25S> (Hämtad 2018-10-03).

¹¹¹ Al-Monitor, What Putin-Erdogan deal means for Idlib, 2018-09-18, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/09/russia-turkey-idlib-deal-sochi.html> (Hämtad 2018-10-03).

¹¹² Al-Monitor, 2018-09-18,

Hurras al-Din) har konsekvent motsatt sig överenskommelsen. Detta lär försvåra Turkiets uppdrag framöver.¹¹³

5. Händelseutvecklingens påverkan på civilbefolkningen

5.1. Växande osäkerhet inför en fortsatt framtid med Erdogan

Det våld som tidigare har präglat landet i efterdyningarna av kuppförstöket 2016 har minskat märkbart (se kapitel 4). Väpnade konfrontationer fortsätter i landets sydöstra delar men sker i mindre omfattning och utanför städerna. Mycket av det kan tillskrivas myndigheternas massiva kontraterroristinsatser, både inom och utanför Turkiet (se kapitel 4).

Det som idag kännetecknar det rådande läget bland civilbefolkningen är kanske ovisshet och oro inför framtiden.¹¹⁴ Erdogans framgång i att slå ned kuppförstöket kommer med ett högt pris, både på hemmaplan och internationellt. Presidentens auktoritära styre manifesteras i ett ökat förtryck av politiska partier, media och civilsamhället.¹¹⁵ Militärens framryckningar i Syrien och Irak reflekterar också regimens despotiska ambitioner om att behålla makten. Närmare 650 personer greps under januari/februari 2018 för att på sociala medier ha kritiserat Turkiets militära insatser i Afrin (Operation olivkvist). Ytterligare 190 personer greps för att ha deltagit i gatuprotester mot operationen, eller för att på sociala medier ha visat sitt stöd för protesterna. Många av de gripna är fortfarande föremål för utredning hos myndigheterna.¹¹⁶

I december 2017 utfärdade regeringen ett dekret, med anledning av undantagstillståndet, som innebär att människor som med våld agerat för att skydda staten i samband med kuppförstöket i juli 2016, eller i samband med de efterföljande terrorrelaterade aktiviteterna som uppstod i sviterna av kuppförstöket kan slippa rättsliga påföljder för sitt agerande vid dessa tillfällen. Dekretet möttes av massiv kritik från bl.a. oppositionspartier och advokater, som befarar att dekretet kommer att leda till upplopp, gatuvåld och brutala hämndaktioner.¹¹⁷ Regeringen framhåller att dekretet endast

¹¹³ Al-Monitor, *Is the Idlib buffer plan really implemented?*, 2018-10-18, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/10/turkey-syria-russia-is-idlib-accord-collapsing.html> (Hämtad 2018-10-29)

¹¹⁴ The German Marshall Fund of the United States (GMF), *After Turkey's Coup Attempt: A Year of Instability and Estrangement*, 2017-07-14, <http://www.gmfus.org/blog/2017/07/14/after-turkeys-coup-attempt-year-instability-and-estrangement> (Hämtad 2018-10-02).

¹¹⁵ The German Marshall Fund of the United States (GMF),, 2017-07-14,

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Reuters, *Turkish lawyers say decree grants impunity for political violence*, 2107-12-25, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security/turkish-lawyers-say-decree-grants-impunity-for-political-violence-idUSKBN1EJ0MW> (Hämtad 2018-10-02).

omfattar civila som medverkat för att stoppa våldsamheterna under kvällen till kuppförsoöket, den 15 juli 2016, och dagen efter, den 16 juli.¹¹⁸

Efterverkningarna av kuppförsoöket fortsätter att polarisera samhället. Erdogans marginella segrar i både folkomröstningen i april 2017, och i president- och parlamentsvalet i juni 2018, är tecken på att allmänheten inte är helt övertygad om den riktning Turkiets framtid har tagit. Det är ett sårbart läge som, enligt bedömare, kan ge upphov till växande missförhållanden och protester.¹¹⁹ En opinionsundersökning, utförd av Bilgi Universitetets center för migration talar för en växande polarisering i samhället efter kuppförsoöket. Studien visar på stora sociala klyftor mellan olika grupper i samhället samt växande politisk intolerans mot oliktänkande.¹²⁰ Experterna som har utfört studien uppger att orsakerna till det är bl.a. de rådande etniska (kurd-turk) och religiösa (religiös-sekular) spänningar mellan grupperna. En annan orsak är den svaga medbestämmande kulturen som råder inom partierna, som i sin tur hämmar den politiska mångfalden och befäster den politiska intoleransen istället för att råda bot på problematiken.¹²¹ Enligt studien råder det brist på en gemensam verklighetssyn i samhället, där turkarna istället lever i vad experterna kallar ”*echo chambers*”, och som innebär att olika grupper inhämtar och sorterar information som överensstämmer med deras egna åsikter och värderingar. Detta framgår tydligt i individernas och gruppernas val av media rapportering.¹²² Politiska diskussioner och utbyten sker i slutna sällskap, oftast inom familjen eller vänskapskretsen, och mycket sällan på arbetsplatsen eller i offentligheten. Väldigt få delar med sig av sina politiska åsikter via socialmedia enligt studien.¹²³

Massgripanden och massavskedanden lämnade tiotusentals människor, och deras anhöriga, traumatiserade samt ekonomiskt och socialt utblottade. Myndigheternas agerande har medfört allvarliga konsekvenser för de drabbade, som inte bara förlorat sina arbeten, men också möjligheten till ny statlig anställning och och därmed rätt till pension samt social- och sjukvårdsförsäkringar.¹²⁴ De drabbade vittnar om social isolering, eftersom människor i deras omgivning undviker dem, i rädsla av att bli medanklagade

¹¹⁸ Hürriyet Daily News, *No changes will be made to decree on impunity to civilians who thwarted coup attempt: Turkish PM*, 2017-12-27, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-pm-says-decree-grants-immunity-only-to-civilians-who-helped-defeat-july-15-coup-attempt-124802> (Hämtad 2018-10-02).

¹¹⁹ GMF, *Dimensions of Polarization in Turkey*, 2018-02-20, <http://www.gmfus.org/publications/dimensions-polarization-turkey> (Hämtad 2018-10-02).

¹²⁰ https://goc.bilgi.edu.tr/media/uploads/2018/02/06/dimensions-of-polarizationshortfindings_DNzdZml.pdf

¹²¹ Ibid.

¹²² Ibid.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ AI, *No End in Sight: Purged Public Sector Workers Denied Future in Turkey*, s. 4, 15-16, 2017-05-22, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR4462722017ENGLISH.PDF> (Hämtad 2018-10-02); London Review of Books, *Purges and Paranoia*, 2018-05-24, <https://www.lrb.co.uk/v40/n10/ella-george/purges-and-paranoia> (Hämtad 2018-10-02).

för ”förräderi”.¹²⁵ Liknande skildringar har beskrivits av användare av applikationen ByLock som felaktigt anklagats för terrorverksamhet, då de ovetande har laddat ner kommunikationsapplikationen (se kapitel 6.4).¹²⁶

Många företag har konfiskerats, särskilt i de dynamiska Anatoliadistrikten där Gülenrörelsen haft stort inflytande.¹²⁷

De fortsatta massavskedningarna har triggat tusentals att lämna landet då de har tappat framtidstron. Akademiker som flyttat utomlands känner fortfarande rädsla för angivare som rapporterar om dem.¹²⁸

5.2. Repression och osäkerhet fortsätter i sydöst

Situationen för lokalbefolkningen i landets sydöstra delar är fortsatt bräcklig.¹²⁹ Av de omkring 500 000 internflyktingar som har tvingats fly till följd av den avbrutna vapenvilan 2015 är det många som ännu inte har kunnat återvända. Lifos har inte kunnat hitta information om det aktuella antalet internflyktingar eller var de befinner sig i regionen idag. Myndigheternas restriktiva kontroll hindrar utomstående att besöka regionen, bl.a. stoppades företrädare för FN:s kommissariat för mänskliga rättigheter från ett besök efter kuppforsöket.¹³⁰

Många som av de internflyktingar som har fått sina hem förstörda eller som har tvångsavhysts har inte kunnat återvända. Enligt tillgänglig rapportering från staden Sur, i Diyarbakir-distriktet, tvingades närmare 50 000 människor att fly från sina hem när stridigheterna mellan regeringsstyrkorna och PKK bröt ut i mars 2016. Närmare hälften av dem lever som internflyktingar, huvudsakligen i Diyarbakir.¹³¹ Kompensationen från regeringen har varit knapphändig. Omkring 230 USD utbetalas till de drabbade familjerna i månaden och utbetalningar sker sporadiskt. Inför valet lovade Erdogan att bygga 1500 nya bostäder till de drabbade i Sur, till subventionerade priser.

¹²⁵ AI, 2017-05-22.

¹²⁶ Middle East Eye, *Turkey's other coup victims: Innocents thrown in filthy jails for using an app*, 2018-01-12, <http://www.middleeasteye.net/news/turkey-coup-bylock-istanbul-falsely-accused-prison-1645309770> (Hämtad 2018-10-02).

¹²⁷ GMF, 2017-07-14.

¹²⁸ BBC News, *Turkey brain drain: Crackdown pushes intellectuals out*, 2017-12-28, <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-42433668> (Hämtad 2018-10-02).

¹²⁹ IRIN, *For Kurds in Southeast Turkey, the urban conflict continues*, 2018-07-09, <https://www.irinnews.org/feature/2018/07/09/kurds-southeast-turkey-urban-conflict-continues> (Hämtad 2018-10-02); AI, *Turkey 2017/2018*, 2018-02-22, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/turkey/report-turkey/> (Hämtad 2018-10-02); Reuters, *In Turkey's Kurdish heartland, a battle for homes and votes*, 2018-05-07, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds/in-turkeys-kurdish-heartland-a-battle-for-homes-and-votes-idUSKBN1I80F9> (Hämtad 2018-10-02).

¹³⁰ OHCHR, *Report on the human rights situation in South-East Turkey, July 2015 to December 2016*, February 2017, https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/OHCHR_South-East_TurkeyReport_10March2017.pdf (Hämtad 2018-10-03).

¹³¹ Reuters, *In Turkey's Kurdish heartland, a battle for homes and votes*, 2018-05-07, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds/in-turkeys-kurdish-heartland-a-battle-for-homes-and-votes-idUSKBN1I80F9> (Hämtad 2018-10-03).

Regeringen har vägrat lämna ut uppgifter om entreprenörerna bakom byggkontrakten, men mycket talar för att det rör sig om personer och företag med nära kopplingar till Erdogans eget parti AKP.¹³² Många har med tvång avhysts från sina bostäder sedan företagen exproprierat marken till nybygget. I juli 2018 rapporterade nyhetsajten IRIN (Integrated Regional Information Network) att domstolarna vid rapporteringstillfället behandlade 700 anmälningar från familjer som har förlorat sina hem på grund av pågående expropriering av egendomar. Trots subventioneringarna är de nybyggda lägenheterna dyra. Detta har lett till att många invånare i Sur väljer att fortsätta leva som internflyktingar i Diyarbakir eftersom de inte har råd att flytta in i nybyggnationerna.¹³³

Den kurdiska befolkningen har trappat tron på Erdogans regering sedan många kurder har arresterats och anklagats för kopplingar till terrororganisationer. Myndigheterna har av samma skäl stängt av omkring 370 frivilligorganisationer, verksamma i regionen, efter kuppörsöket.¹³⁴

Turkiets intervention i Afrin har väckt starka reaktioner hos landets kurdiska minoritet. I mars 2018, förvandlades det kurdiska nyårsfirandet *Nawrooz* i Diyarbakir till en, för omständigheterna, sällsynt manifestation mot turkiska styrkornas markoffensiv i Afrin. Massgripanden uppges ha förekommit runt om i landet inför firandet i syfte att hindra fler från att delta i protesterna.¹³⁵

Lifos kommentar: Bristen på aktuell information om situationen i den kurddominerade sydöstra regionen kan tillskrivas det fortsatt inskränkta läget, framför allt vad gäller utomståendes möjligheter att besöka regionen och rapportera om läget. De turkiska styrkornas markoffensiv i Irak och Syrien, och de kraftåtgärder som har vidtagits för att stävja kritik och protester mot de pågående insatserna, är ytterligare skäl för myndigheternas fasta hållning i regionen.

Efter kuppörsöket avskedades flertalet av regionens folkvalda borgmästare och kommunala företrädare för samröre med PKK eller Gülenrörelsen. Centralregeringens beslut att ersätta posterna med tjänstemän från andra regioner har bidragit till att undanröja den kurdiska regionalpolitiska maktbasen i området.¹³⁶ Det finns inga indikationer som talar för att myndigheterna avser upphäva tvångsförvaltningen i de drabbade områdena. Snarast tvärtom. Den pågående markoffensiven i Syrien och Irak, och Erdogans obevekliga ambition att bryta ner, och utplåna PKK:s närvaro i

¹³² Irin, 2018-07-09.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ The National, *Simmering resentment in south-eastern Turkey threatens Erdogan's presidential plans*, 2018-06-19, <https://www.thenational.ae/world/europe/simmering-resentment-in-south-eastern-turkey-threatens-erdogan-s-presidential-plans-1.741890> (Hämtad 2018-10-03).

¹³⁵ Reuters, *In Turkey's Kurdish heartland, anger over Syria war finds a stage*, 2018-03-21, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-newroz/in-turkeys-kurdish-heartland-anger-over-syria-war-finds-a-stage-idUSKBN1GX2DO> (Hämtad 2018-10-03).

¹³⁶ Lifos, 2016-12-09, s. 14.

regionen är underliggande argument för att kvarhålla tvångsförvaltningsåtgärderna. Något som lär underminera stabiliteten och möjligheten till att normalisera läget för civilbefolkningen under en längre tid framöver, samtidigt som det riskerar att göda den redan växande antipatin mot centralmakten i Ankara.

6. Massrättegångar med kopplingar till kuppförsoket

6.1. Massrättegångar mot misstänkta kuppmakare

Rättegångarna mot åtalade personer med kopplingar till kuppförsoket har pågått sedan slutet på 2016. Det är svårt att få information över antalet personer som står åtalade eller som inväntar rättegång. Enligt en nyutgiven myndighetsrapport gällande undantagslagarna har över 200 000¹³⁷ personer gripits sedan 2016¹³⁸. Enligt Human Rights Watch (härefter HRW) ska 50 000 vara häktade i avvaktan på rättegång.¹³⁹ Den största andel anklagade står åtalade för direkt eller indirekt samverkan i kuppförsoket eller för kopplingar till Gülenrörelsen, eller annan terrorverksamhet (t.ex. samröre med PKK). Bland de mest uppmärksammade fallen är massrättegångarna mot misstänkta kuppmakare. I januari 2017 ställdes omkring 270 personer, bl.a. den religiösa ledaren, Fethullah Gülen (som dömts i sin frånvaro), inför rätta vid en domstol i Izmir. I februari 2017 ställdes ytterligare 330 personer inför rätta i Sincan. De anklagade, där de flesta var militärer, åtalades för mord och mordförsök samt försök att störta regeringen och upplösa parlamentet. Dessa individer riskerar flerfaldiga livstidsstraff.¹⁴⁰ I augusti samma år ställdes 485 personer inför rätta, misstänkta för att ha planerat kuppförsoket och åtalade för bl.a. förräderi. Massrättegången är den hittills största i turkisk rättshistoria. Bland de åtalade är flygvapenchefen Akin Öztürk.¹⁴¹

Domstolarna har tillämpat lagens hårdaste straff bl.a. flerfaldiga livstidsstraff. I oktober 2017 dömdes 40 personer till flerfaldiga livstidsstraff för bl.a. mordförsök på landets president.¹⁴² Den 18 maj 2018 tilldelade en domstol i Istanbul liknande straff mot 63 misstänkta kadetter

¹³⁷ Osäkert om siffran avser det totala antalet som vid någon tidpunkt anhållits sedan kuppförsoket i juli 2016.

¹³⁸ Turkish Minute, *Report: 228,000 people arrested since 2016 coup attempt in Turkey*, 2018-07-18, <https://www.turkishminute.com/2018/07/18/report-228000-people-arrested-since-2016-coup-attempt-in-turkey/> (Hämtad 2018-10-03).

¹³⁹ HRW, *Turkey Events of 2017*, [odaterad] <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/turkey> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴⁰ Hürriyet Daily News, *Largest coup trial begins in Turkey with 330 suspects*, 2017-02-28, <http://www.hurriyetdailynews.com/largest-coup-trial-begins-in-turkey-with-330-suspects--110286> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴¹ The Telegraph, *500 defendants appear in court for Turkey's biggest coup trial*, 2017-08-01, <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/08/01/500-defendants-appear-court-turkeys-biggest-coup-trial/> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴² The Guardian, *Turkish court hands down 40 life sentences over plot to kill Erdogan*, 2017-10-04, <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/04/turkish-court-finds-soldiers-guilty-erdogan-coup-assassination-plot> (Hämtad 2018-10-03).

och officerare för inblandning i kuppforsöket samt för mord. Bland de åtalade var sex högrankade officerare. Samtliga officerare dömdes till flerfaldiga livstidsstraff, medan resterande 57 kadetter tilldelades livstids fängelsestraff.¹⁴³ Några dagar senare, den 21 maj, dömde domstolen i Izmir 104 av 280 åtalade till liknande flerfaldiga livstidsstraff för inblandning i kuppforsöket. Övriga åtalade dömdes till mellan 10 till 20 års fängelse för medlemskap i terroristorganisationer.¹⁴⁴ I juli 2018 dömdes ett sjuttioal personer (bl.a. en överste och en major) till livstids fängelse för omstörtande verksamhet i samband med kuppforsöket. Ytterligare ett tjugotal dömdes till 15 års fängelse för medhjälp, medan ett fyrtiotal frikändes.¹⁴⁵

6.2. Journalister ställs inför rätta för terrorrelaterade brott

Rättegångar mot journalister har också fått stor uppmärksamhet, både på hemmaplan och internationellt. Yttrandefriheten är hårt ansatt sedan kuppforsöket, och journalister är föremål för myndighetscensur och blockader. Turkiet uppges inhysa det största antalet fängslade journalister i världen¹⁴⁶, följt av Kina och Egypten.¹⁴⁷ Omkring 180¹⁴⁸ digitala media sajter har stängts ner till följd av kuppforsöket.¹⁴⁹ Närmare 145 journalister sitter fängslade enligt det turkiska journalistförbundet.¹⁵⁰

Rättegångarna mot journalistkåren drogs igång i mars 2017. Flertalet står åtalade, i huvudsak för medverkan i kuppforsöket eller för kopplingar till terrororganisationer. De första förhandlingarna omfattade en grupp journalister, anklagade för medlemskap i Gülenrörelsen. Under förhandlingen beslutade domstolen att släppa 21 av de åtalade mot borgen, eftersom häktningstiden löpt ut. Beslutet möttes av hård kritik från regimvänliga journalister. Beslutet överklagades i åtta ärenden och nya utredningar företogs i resterande fall. Detta resulterade i fortsatt internering för samtliga åtalade. Därtill beslutade domarämbetets högsta råd att stänga

¹⁴³ Hürriyet Daily News, *Turkish court sentence 104 FETÖ suspects life in prison*, 2018-05-21, <http://www.hurriyetaidailynews.com/turkish-court-sentences-104-feto-suspects-to-life-in-prison-132145> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Reuters, *Turkish court sentences 72 defendants to life in coup bridge trial*, 2018-07-12, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-trial/turkish-court-sentences-72-defendants-to-life-in-coup-bridge-trial-idUSKBN1K20WE?feedType=RSS&feedName=worldNews> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴⁶ Hürriyet Daily News, *Turkey's top court rules to release two jailed journalists, lawyers say ruling could set precedent*, 2018-01-11, <http://www.hurriyetaidailynews.com/turkeys-constitutional-court-rules-to-release-journalists-mehmet-altan-sahin-alpay-125593> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴⁷ The Guardian, *Turkey sentences journalists to prison over coup links; Amnesty*, 2018-02-16, <https://www.theguardian.com/world/2018/feb/16/turkey-sentences-six-journalists-life-imprisonment-failed-coup>, (Hämtad 2018-10-03).

¹⁴⁸ AI, 2018-04-26.

¹⁴⁹ HRW, *Turkey Events of 2017*.

¹⁵⁰ Hürriyet Daily News, 2018-01-11.

av tre av de domare som låg bakom beslutet om frigivning samt åklagaren i målet.¹⁵¹

I juli samma år upptogs förhandlingar mot 19 journalister, styrelsemedlemmar samt anställda på den omtalade oppositionstidningen *Cumhuriyet*¹⁵², samtliga åtalas för kopplingar till terrororganisationer.¹⁵³ Bland de åtalade är tidningens chefredaktör Murat Sabuncu och den renommerade journalisten Ahmet Sik.¹⁵⁴ Båda släpptes mot borgen under pågående rättegång den 9 mars 2018, efter att ha suttit frihetsberövade i över 400 dagar.¹⁵⁵ Månaden därpå, i april 2018, fälldes 13 journalister¹⁵⁶ (andra källor uppger att antalet var 14¹⁵⁷) för att ha bistått olagliga organisationer som av myndigheter betecknas som terrorgrupper, där bl.a. PKK och Gülenrörelsen ingår. Bland de fällda finns Sabuncu och Sik, men även tecknaren Musa Kart och kolumnisten Kadri Gürsel.¹⁵⁸ Både Sabuncu och Sik, dömdes till sju år och sex månader vardera, men släpptes i väntan på prövning i högre instans.¹⁵⁹ *Cumhuriyet* tidningens ordförande Akin Atlay, som hade varit frihetsberövad under längst tid (över 500 dagar), dömdes till sju år. Atlay släpptes i avvaktan på prövning i högre instans.¹⁶⁰ Tre åtalade friades av domstolen.¹⁶¹

Ett annat uppmärksammat mål är journalisterna Sahin Alpay och Mehmet Altan. Alpay har arbetat som fristående kolumnist för den Gülenfinansierade dagstidningen Zaman och Altan har varit chefredaktör för den liberala tidningen Taraf. Båda greps i sviterna av kuppförstöket och har suttit fängslade i närmare två års tid. Journalisterna anklagas för försök till att störta regeringen och kopplingar till terroristorganisationer.¹⁶² Journalisterna lämnade in individuella ansökningar om kränkningar mot sina rättigheter under häktningstiden. I januari 2018 fattade författningsdomstolen beslut, till mångas förvåning, till de målsägandes fördel. Domstolen konstaterade att båda journalisternas rättigheter hade

¹⁵¹ HRW, *Turkey Events of 2017*.

¹⁵² Se Lifos, 2016-12-09.

¹⁵³ HRW, *Turkey Events of 2017*.

¹⁵⁴ European Centre for Press & Media Freedom, *Second 'Cumhuriyet' hearing: no release brings no relief*, 2017-09-12, <https://ecpmf.eu/news/threats/second-cumhuriyet-hearing-no-release-brings-no-relief> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁵⁵ Deutsche Weller (DW), *Turkish court orders release of two 'Cumhuriyet' journalists during trial*, 2018-03-09, <https://www.dw.com/en/turkish-court-orders-release-of-two-cumhuriyet-journalists-during-trial/a-42916819> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁵⁶ BBC News, *Turkey Cumhuriyet trial: 13 newspaper staff convicted over coup*, 2018-04-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-43899489> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁵⁷ The Telegraph, *Turkish court jails 14 staff from opposition newspaper*, 2018-04-25, <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/04/25/turkish-court-jails-14-staff-opposition-newspaper/> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁵⁸ BBC News, 2018-04-25.

¹⁵⁹ The Telegraph, 2018-04-25.

¹⁶⁰ HRW, *Turkey: Journalists Convicted for Doing Their Jobs*, 2018-04-27, <https://www.hrw.org/news/2018/04/27/turkey-journalists-convicted-doing-their-jobs> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁶¹ The Telegraph, 2018-04-25.

¹⁶² Hürriyet Daily News, 2018-01-11.

kränkts och de skulle släppas.¹⁶³ Frågan fick dock en drastisk vändning. Kort efter författningsdomstolens utslag beslöt två lägre instanser, i strid med den högre instansens beslut, att Sahin Alpay respektive Mehmet Altan skulle fortsätta hållas häktade.¹⁶⁴ Den lägre instansen meddelade att domen inte skulle verkställas eftersom de inte hade blivit formellt underrättade. Författningsdomstolen svarade genom att hänvisa till att domen hade publicerats på dess hemsida och att det är ett tillräckligt tillkännagivande för lägre rätt.¹⁶⁵ Justitieministern Bekir Bozdogan uppgav att domstolen överskridit en gräns vad gäller uttolkningen av konstitutionen.¹⁶⁶ President Erdogan som också ställde sig kritisk till författningsdomstolens utfall, uppgav att han inte ”respekterade” beslutet, och att han således inte avsåg förhålla sig till det.¹⁶⁷

Sahin Alpay överklagade utfallet till Europadomstolen. Han frigavs den 17 mars 2018 men dömdes istället till husarrest efter ett nytt beslut från författningsdomstolen.¹⁶⁸ Mehmet Altan dömdes till livstidsfängelse den 16 februari 2018 för kopplingar till Gülenrörelsen, tillsammans med sin bror, författaren Ahmet Altan och den välkände journalisten Nazli Ilcak.¹⁶⁹

I juli 2018 meddelade en domstol i Istanbul ett fleråriga straff för sex journalister, där bl.a. Sahin Alpay från tidningen Zaman fanns bland de dömda. Sahin Alpay åtalades tillsammans med tio andra tidningsmedarbetare och dömdes till ett åtta år och nio månader långt fängelsestraff. De resterande fem medarbetarna frikändes.¹⁷⁰

6.3. Åtal mot människorättsaktivister väcker internationella protester

Kanske det mest internationellt profilerade målet, som har vålat många utländska protester, är det som påbörjades i oktober 2017 mot elva människorättsaktivister. Bland dem åtalade återfinns Amnesty Internationals

¹⁶³ Ibid.

¹⁶⁴ Reuters, *Turkish courts reject jailed journalists' request to be released: Anadolu*, 2018-01-11, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-journalists/turkish-courts-reject-jailed-journalists-request-to-be-released-anadolu-idUSKBN1F01UT> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁶⁵ Hürriyet Daily News, *Turkish government blasts Constitutional Court's ruling on jailed journalists*, 2018-01-12, <http://www.hurriyetcailynews.com/turkeys-top-court-rules-to-release-two-jailed-journalists-local-courts-refuse-125604> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁶⁶ Ibid.

¹⁶⁷ Financial Times, *Turkish courts defy order to release two jailed journalists*, 2018-01-12, <https://www.ft.com/content/0684ad66-f771-11e7-88f7-5465a6ce1a00> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁶⁸ Ahval, *Life sentences requested for Zaman Journalists*, 2018-04-05, <https://ahvalnews.com/trials/life-sentences-requested-zaman-journalists#> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁶⁹ Hürriyet Daily News, *Turkey's Constitutional Court rulings are binding, top judge says*, 2018-04-25, <http://www.hurriyetcailynews.com/turkeys-constitutional-court-rulings-are-binding-top-judge-says-130899> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷⁰ Reuters, *Turkish court sentences journalists to prison over coup links*, 2018-07-06, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-court/turkish-court-sentences-newspaper-journalists-to-prison-over-coup-links-anadolu-idUSKBN1JW21F> (Hämtad 2018-10-03).

(härefter AI) två högsta ledare i Turkiet. Samtliga åtalas för för medlemskap i en terrororganisation. Andra åtalade var svensken Ali Gharavi och en tysk medborgare.¹⁷¹ Alla greps i samband med en kurs som AI arrangerade i juli samma år. Tolv timmar in i förhandlingen gav domstolen order om att åtta av de åtalade, bland dem den svenske och den tyske medborgaren, skulle frigges mot borgen.¹⁷² AI:s ordförande, Taner Kilic, omfattades inte av beslutet. Den 31 januari 2018 beslutade domstolen att frige Kilic mot borgen, för att en dag senare dra tillbaka beslutet sedan åklagaren i målet överklagat.¹⁷³ Kilic är till dags dato fortsatt frihetsberövad.¹⁷⁴

6.4. Tiotusentals ByLock-användare riskerar åtal

Myndigheternas fortsatta nedslag mot Gülenrörelsen har i det närmaste liknat en häxjakt. Tiotusentals misstänkta Gülenistanhängare har utsatts för godtyckliga gripanden och åtalats på vaga och bristfälliga grunder. Ett sådant exempel är massarresteringarna av tiotusentals medborgare som har laddat ner kommunikationsapplikationen ByLock. Applikationen som är förbjuden av myndigheterna sägs ha använts av Gülenrörelsen för att mobilisera 2016 års kuppförsock. Den turkiska underrättelsetjänsten har sedan maj 2015 arbetat med att spåra tiotusentals användare som de senare kunnat härleda till Gülenätverket. Operationen sägs ha medverkat till att undanröja identiteten på närmare 40 000 Gülenistanhängare, däribland 600 rankade militärer inom den turkiska militären.¹⁷⁵ Tillgänglig rapportering bekräftar att Gülenmedlemmar har använt sig av ByLock men att de flesta raderade applikationen när myndigheterna kom de på spåren. Applikationen tycks inte heller ha använts under själva kuppförsocket.¹⁷⁶ Över 20 000 människor uppges ha gripits för att ha laddat ner applikationen. Många har till följd av sådana gripanden avskedats från sina arbeten.¹⁷⁷

¹⁷¹ The Telegraph, *Turkish court frees human rights activists from jail pending verdicts*, 2017-10-26, <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/10/25/did-nothing-defend-human-rights-amnesty-staff-go-trial-turkey/> (Hämtad 2018-10-03); BBC News, *Activists go on trial in Turkey on terror charges*, 2017-10-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-41753592> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷² The Guardian, *Turkish judge bails eight human rights activists*, 2018-10-25, <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/25/turkish-judge-bails-eight-amnesty-human-rights-activists> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷³ DW, *Turkish court rules to keep Amnesty official in jail on terrorism charges*, 2018-06-21, <https://www.dw.com/en/turkish-court-rules-to-keep-amnesty-official-in-jail-on-terrorism-charges/a-44341440> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷⁴ BBC News, *Turkey court orders release of Amnesty head Taner Kilic*, 2018-01-31, <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-42890224> (Hämtad 2018-10-03); BBC News, *Turkey court 'reverse release' of Amnesty head Taner Kilic*, 2018-02-01, <https://www.bbc.com/news/world-europe-42892643> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷⁵ The Guardian, *Turkey coup plotters' use of 'amateur' app help unveil their network*, 2016-08-03, <https://www.theguardian.com/technology/2016/aug/03/turkey-coup-gulen-movement-bylock-messaging-app> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷⁶ Ibid.

¹⁷⁷ DW, *Turkey to review over 10,000 arrested coup suspects linked to ByLock mobile app*, 2017-12-28, <https://www.dw.com/en/turkey-to-review-over-10000-arrested-coup-suspects-linked-to-bylock-mobile-app/a-41951847> (Hämtad 2018-10-03).

I september 2017 beslutade den högsta appellationsdomstolen (*Supreme Court of Appeals*) att bruket av ByLock kan anses vara tillräcklig bevisning för ett medlemskap i Gülenrörelsen under en rättegång.¹⁷⁸

Parallella utredningar¹⁷⁹ i fallen har därefter kunnat avslöja att närmare 11 500 mobiltelefonanvändare oavsiktligt kan ha länkats till ByLock-programvara utan att veta om det. Avslöjandet föranledde åklagarmyndigheten i december 2017 att frige 1000 misstänkta ByLock-användare.¹⁸⁰ I februari 2018 beslutade myndigheterna att per dekret (KHK/697) återanställa 1800 medarbetare inom den offentliga sektorn. Beslutet omfattar bl.a. 544 medarbetare inom utbildningsministeriet, 204 inom hälsoministeriet samt 458 inom polismyndigheten.¹⁸¹

I juli 2018 fastställde en domstol om ersättning i ett mål¹⁸² mot en person som felaktigt hade anhållits misstänkt för samverkan med Gülenrörelsen.¹⁸³ Huruvida målet kan få en prejudicerande effekt i kommande rättsprocesser återstår, enligt Lifos bedömning, att se.

6.5. Situationen för gripna, internerade, och misstänkta för medverkan i kuppförsöket

6.5.1. Övergrepp och tortyr i landets häkten

HRW uppger att över 150 000 personer har sedan kuppförsöket suttit i polisförvar vid något tillfälle.¹⁸⁴ Organisationen uppskattar att det största antalet internerade är personer misstänkta för kopplingar till Gülenrörelsen, därefter följer personer med påstådda kopplingar till PKK.¹⁸⁵

Risk för att utsättas för misshandel, tortyr eller annan omänsklig behandling i polisförvar är överhängande. I sin rapport *In Custody* från oktober 2017 redogör HRW för förekomsten av tortyr och misshandel i polisförvar. Personer med påstådda kopplingar till Gülenrörelsen och PKK uppges vara

¹⁷⁸ Daily Sabah, *Investigations: Court rules Bylock enough evidence to show FETÖ membership*, 2017-09-26, <https://www.dailysabah.com/investigations/2017/09/27/court-rules-bylock-enough-evidence-to-show-feto-membership> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁷⁹ CBC News, *Terrifying: How a single line of computer code put thousands of innocent Turks in jail*, 2018-01-19, <https://www.cbc.ca/news/world/terrifying-how-a-single-line-of-computer-code-put-thousands-of-innocent-turks-in-jail-1.4495021> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸⁰ Ahval, *Turkish court orders compensation payments in 'ByLock' app case*, 2018-07-14, <https://ahvalnews.com/bylock/turkish-court-orders-compensation-payment-bylock-app-case> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸¹ Middle East Eye, *Turkey reinstates 1,800 workers falsely accused of coup plot*, 2018-01-12, <http://www.middleeasteye.net/news/turkey-reinstates-18000-state-worker-falsely-accused-plotting-coup-232264435> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸² Ahval, *Thousands of innocent Turks imprisoned due to malware*, 2017-12-26, <https://ahvalnews.com/bylock/thousands-innocent-turks-imprisoned-due-malware> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸³ Ahval, 2018-07-14.

¹⁸⁴ HRW, *In Custody. Police Torture and Abductions in Turkey*, 2017-10-12, <https://www.hrw.org/report/2017/10/12/custody/police-torture-and-abductions-turkey> (Hämtad 2018-10-03).

¹⁸⁵ Ibid.

särskilt utsatta.¹⁸⁶ HRW har samlat in uppgifter från tio personer som vittnar om misshandel, hot, hot om sexuella övergrepp och faktiska sexuella övergrepp i polisens förvar. Vittnen uppger att de utsatts för sådan behandling i syfte att tvinga fram erkännanden. Offer som uppger att de har utsatts för tortyr har rätt till läkarundersökningar. Vittnen uppger dock att läkarna oftast är ovilliga eller ointresserade av att dokumentera fysisk bevisning om tortyr. I andra fall har läkare känt sig hämmade att genomföra utförliga undersökningar på grund av rädsla för förebråelser. Bristande bevisning har följaktligen hindrat tortyroffer från att avlägga fullständiga vittnesmål i samband med förundersökningar, om vad de genomlidit i förvar.¹⁸⁷

Trots president Erdogans uttalanden om nolltolerans mot tortyr tycks inga åtgärder ha vidtagits för att utreda eller åtala personer som gjorts sig skyldiga till dessa brott.¹⁸⁸ Inkomna vittnesbörd till åklagarmyndigheterna har antingen förbigåtts eller rent av ignorerats. Det djupt sargade rättsväsendet, som själv drabbats av flertaliga massavskedanden för påstådda kopplingar till kuppörsöket, har resulterat i en dämpad domar- och åklagarkår som är mindre benägen att fullfölja inkomna klagomål om påstådda övergrepp och annan kränkande behandling.¹⁸⁹

United States Department of State rapport från 2017 om mänskliga rättigheter i Turkiet talar om godtyckliga arresteringar och ökade kränkningar av mänskliga rättigheter i landets häkten. Frivilliga turkiska människorättsorganisationer som rapporten refererar till, Human Rights Foundation of Turkey (*Türkiyede İnsan Hakları Vakfı* (härefter HRFT)) och Human Rights Association (*İnsan Hakları Derneği* (härefter HRA)) rapporterar om flera inträffade dödsfall under 2017. Organisationerna rapporterar om 10 respektive 17 dödsfall, varav tre uppges ha varit barn.¹⁹⁰ Inrikesministeriet rapporterar om ett sextiototal självmordsfall under 2016, varav 40 fall var relaterade till kuppörsöket.¹⁹¹ HRFT har rapporterat om påträffade spår av tortyr på påstådda självmordsfall.¹⁹² Det pro-kurdiska partiet HDP har också rapporterat om fyra anhållna kvinnor, i sydöstra Turkiet, som uppges ha begått självmord efter att de hade utsatts för tortyr.¹⁹³

HRFT registrerade 570 inkomna anmälningar under 2017, varav över 320 handlade om tortyr och förnedrande behandling i landets häkten och

¹⁸⁶ Ibid.

¹⁸⁷ Ibid.

¹⁸⁸ HRW, 2017-10-12.

¹⁸⁹ Ibid.

¹⁹⁰ United States Department of State, *Turkey 2017 Human Rights Report*, [odaterad], s. 3, www.state.gov/documents/organization/277471.pdf (Hämtad 2018-10-03).

¹⁹¹ Ibid., s. 4.

¹⁹² Ibid., s. 5.

¹⁹³ Ibid., 2. 6.

fängelser. Turkiska myndigheter har inte bekräftat huruvida man har utrett de inkomna anmälningarna under året.¹⁹⁴

6.5.2. Förhållanden i landets fängelser

Justitieministeriet uppskattar antalet internerade i Turkiets fängelser till närmare 225 000 och att fängelserna redan nått bristningsgränsen. Över 22 000 internerade uppges sakna sängplats och sover i skift. I augusti 2017 rapporterade ministeriet att drygt 2700 barn mellan 12 och 18 år, sitter i fängelse, varav 197 är anklagad för terrorrelaterade brott. Turkiet uppges hysa det största antalet fängslade studenter i världen.¹⁹⁵ Barn interneras i särskilda sektioner. På grund av platsbrist har man inrett särskilda avdelningar för barn, avskilda från de vuxna.¹⁹⁶

Vidare rapporteras om brist på adekvat tillgång till dricksvatten, värme, ventilation och belysning. Tillgången till sjukvård är mycket begränsad, och läkarbristen är påtaglig, det finns en läkare per 17 000 fångar. Regeringen har upprättat ett nationellt organ, *the National Human Rights and Equality Institute* (härefter NHREI) och en särskild ombudsman som ska övervaka förhållandena i landet fängelser. Parlamentets egen människorättskommission (*Human Rights Commission (HRC)*) och ombudsman har obehindrad tillgång till landets fängelseanläggningar, inklusive militära fängelser. Det är dock oklart hur ofta institutionerna besöker anläggningarna.¹⁹⁷ En parlamentsledamot för CHP som besökt fängelser vid flera tillfällen vittnar om allvarliga övergrepp och undermåliga förhållanden.¹⁹⁸

6.5.3. Kidnappningar och försvinnanden

HRW rapporterar om kidnappningar och försvinnanden utförda av poliser. Personer har frihetsberövats under långa perioder på okända orter. HRW som har dokumenterat ett flertal fall har i ett öppet brev till regeringen begärt uppgifter om de försvunna, men hittills inte fått svar.¹⁹⁹

7. Situationen för särskilda grupper med kopplingar till kuppförstöket

7.1. Människorättsaktivister

Situationen för människorättsaktivister är fortsatt svår. Aktivister tillhör de mest utsatta grupperna, som på grund av sitt samhällsengagemang löper stor risk att utpekas för samröre med Gülenrörelsen eller andra terrorismisstänkta grupper. AI:s rapport *Weathering the Storm*²⁰⁰ återger ett hårdnande klimat för aktivister sen kuppförstöket 2016. Myndigheternas vaga tillämpning av antiterrorlagarna har slagit hårt mot civilsamhället och oliktankande, som

¹⁹⁴ Ibid., s. 4-5.

¹⁹⁵ Ibid., s. 7.

¹⁹⁶ Ibid.

¹⁹⁷ Ibid., s. 6-7.

¹⁹⁸ Ibid., s. 7.

¹⁹⁹ HRW, 2017-10-12.

²⁰⁰ AI, 2018-04-26, s. 3.

oftast företräds av människorättsaktivister. Många har gripits och åtalats på vaga, om inte helt ogrundade, skäl.²⁰¹ Flera av de gripna är välrenommerade aktivister både på hemmaplan och internationellt, exempelvis AI:s egen ordförande, Taner Kilic (se kapitel 6.3). En annan känd aktivist är Osman Kavala, ordförande för människorättsorganisationen Anadolu Kültür som arbetar för att minska motsättningarna inom det turkiska samhället genom insatser på kulturområdet. Kavala greps i oktober 2017, anklagad för omstörtande verksamhet, trots bristande bevisning. Kavala är fortsatt frihetsberövad i väntan på rättegång.²⁰²

Motståndare till militäroperationen i Afrin är bland de som har drabbats av myndigheternas kraftåtgärder för att tysta ner oppositionen i landet. Bland de gripna är ordföranden för landets läkarförbund, *Türk Tabipleri Birliđi* (härefterTTB), Rasit Tükel, som bl.a. åtalas för spridning av terrorpropaganda. Grundaren till HBTQ-organisation, *Kaos GL*, Ali Erol, greps i februari 2018 efter att ha lagt upp en bild på ett olivträd på Twitter. Bilden kan uppfattas åsyfta på militäroperationen Olivkvist (se kapitel 4.2). Erol släpptes kort därefter men är fortfarande under utredning.²⁰³ Ett annat liknande fall rör den kurdiska människorättsaktivisten Nurcan Baysal som anklagas för spridning av terrorpropaganda, efter att i flera inlägg på Twitter ha fördömt Turkiets infall i Afrin.²⁰⁴

Myndigheternas kraftiga nedslag mot sociala medier på senare tid har varit omfattande och drabbat flera olika profiler, exempelvis journalister, aktivister, parlamentariker och frivilligorganisationer. Myndigheternas agerande är ett exempel på hur långt regeringen är beredd att gå för att kväsa yttrandefriheten i landet.²⁰⁵

7.2. Advokater

Advokater är en växande grupp som alltmer hamnar i blåsväder i sin yrkesutövning när det kommer till att försvara personer som anklagas för kopplingar till kuppörsöket. Tillgänglig rapportering vittnar om gripanden, trakasserier, hot och t.o.m. frihetsberövanden av advokater och juridiska ombud sedan rättegångarna påbörjats.²⁰⁶ Många advokater har avböjt att företräda personer som anklagas för att ha kopplingar till kuppörsöket av rädsla för att själva bli åtalade för samma brott. Myndigheterna har påbörjat

²⁰¹ Ibid., s. 5.

²⁰² Ibid., s. 7.

²⁰³ Ibid., s. 8.

²⁰⁴ HRW, *Activist Detained in Turkey for Tweets*, 2018-01-22, <https://www.hrw.org/news/2018/01/22/activist-detained-turkey-tweets> (Hämtad 2018-10-03).

²⁰⁵ HRW, *Turkey: Crackdown on Social Media Posts*, 2017-03-27, <https://www.hrw.org/news/2018/03/27/turkey-crackdown-social-media-posts>, (Hämtad 2018-10-03).

²⁰⁶ The Globe Post, *In Turkey, You Are Guilty Until Proven Innocent*, 2017-02-23, <https://theglobepost.com/2016/11/07/in-turkey-you-are-guilty-until-proven-innocent/> (Hämtad 2018-10-03).

utredningar av 600 advokater²⁰⁷, varav 200 har gripits, oftast på vaga och godtyckliga grunder.²⁰⁸

Vissa advokater har flerdubblat sina arvoden i mål kopplade till kuppförsoket, som försäkran vid en eventuell återkallad auktorisation. Istanbuls advokatsamfund manade sina medlemmar att inte företräda kuppmissstänkta.²⁰⁹ Myndigheterna har sedan kuppförsoket gripit 14 företrädare för lokala advokatsamfund runt om i landet, bl.a. Afyon, Trabzon, Erzurum, Siirt, Konya, Gumshane och Konya. Omkring 80 advokater har dömts till fleråriga fängelsestraff (mellan 1 och 14 år) för terrorverksamhet.²¹⁰

I augusti 2017 beslutade justitieministeriet, per dekret (No. 667), att bannlysa advokater som själva är föremål för rättsutredning från att företräda vissa klaganden. Avstängningen gäller i två år. Hundratals advokater uppges ha drabbats av beslutet, i Istanbul är det minst 400 advokater som kan ha drabbats.²¹¹ Samma dekret, artikel 6, föreskriver ytterligare inskränkningar, som bl.a. berättigar åklagarmyndigheten att genomsöka advokatkontor och göra beslag på för utredningen relevant material, t.ex. dokumentation, datorer, mjukvara m.m.. Vidare utvidgas åklagarämbetes befogenheter vid brottsutredningar till att, i akuta fall, genomföra avlyssningar.²¹²

7.3. Journalister

Journalister är en av de grupper som har stått i fokus för mycket av regeringens klappjakt på presumtiva kuppmakare och terrormissstänkta. Närmare 200 media sajter har släckts ner sedan kuppförsoket 2016. Många av landets oberoende journalister och andra anställda inom media sitter internerade i avvaktan på utredning eller rättegång. Flertalet har tilldömts mångåriga fängelsestraff (se kapitel 6.2). Bevisningen är vag och består i huvudsak av tidningsartiklar, inlägg på sociala medier, och samtal, vilka saknar koppling till terrorism enligt HRW.²¹³

Vågen av utrensningar som följde kuppförsoket har inneburit allvarliga konsekvenser för den redan då svårt tuktade yttrandefriheten.²¹⁴ Många av de journalister som nu har anklagats för medlemskap i terrororganisationer, som Gülenrörelsen och PKK, har själva kritiserat och fördömt dessa

²⁰⁷ Kurdistan24, *Over 570 lawyers arrested in Turkey in last 18 months*, 2018-01-30, <http://www.kurdistan24.net/en/news/dc830090-68a9-4f8f-a766-d4725d5f9e6a> (Hämtad 2018-10-03).

²⁰⁸ The Global Post, 2017-02-23.

²⁰⁹ Ibid.

²¹⁰ The Arrested Lawyers Initiative, *The Right to Defense and Fair Trial under Turkey's emergency Rule*, February 2018, s. 3-7, <https://arrestedlawyers.files.wordpress.com/2018/02/the-rights-to-defense-fair-trial-in-turkey.pdf> (Hämtad 2018-10-03).

²¹¹ Ibid., s. 10.

²¹² Ibid., s. 15.

²¹³ Ibid.

²¹⁴ Lifos, 2016-12-09, s. 17.

organisationer.²¹⁵ De kvarvarande regeringsvänliga medierna, t.ex. Sabah, Ahaber och public service-kanalen TRT, har lågt förtroende hos allmänheten. En undersökning som publicerats av Reuters Institute, *2018 Digital News Report*,²¹⁶ uppgav cirka 40 % av respondenterna att de inte litar på nyhetssändningarna.²¹⁷ De få oberoende alternativa media sajter som är fortsatt verksamma i landet saknar medel och resurser för att etablera sig fullt ut. De är således beroende av sociala medier, vilka oftast är begränsade till utbildade stadsbor.

Lifos kommentar: Valutgången i juni 2018 kommer troligen inte att dämpa häxjakten mot oberoende journalister. Erdogans valframgångar lär ses som ett incitament till att tysta de kvarvarande kritiskt granskande rösterna som värnar om det fria ordets rätt att existera. Även om många röster har tystats ner i utrensningsskampanjer fortsätter några få att granska makthavarna, om än med mer försiktighet. Journalister och andra kritiker är också medvetna att deras engagemang kan leda till nya gripanden och åtal med långa fängelsestraff till följd.

7.4. Statsanställda

Som tidigare nämnt har över 100 000 statsanställda avskedats i enlighet med dekret som utfärdades i sammanband med att undantagslagarna trädde i kraft den 16 juli 2016. Grunderna för dessa avskedanden har i huvudsak tillskrivits samröre i Gülenrörelsen. De som har drabbats är anställda inom säkerhetssektorn (d.v.s. polis och militär), läraryrket, akademiker samt offentligt anställda på central och lokalnivå.²¹⁸ Polis och lärare uppskattas till de mest drabbade, med över 24 000 respektive 33 000 avskedade personer. Drygt 6000 läkare och andra anställda inom hälsodepartementet, 8 000 militärer, och 5000 akademiker uppskattas ha mist sina arbeten på samma grunder.²¹⁹

AI publicerade rapporten *No end in sight, purged public sector workers denied future in Turkey* i maj 2017. Rapporten tar upp situationen för avskedade statsanställda efter kuppförstöket. Personer som AI har talat med förnekade att de har något samröre med terroristgrupper och påstod att avskedet var en vedergällning mot att de hade opponerat sig mot AKP.²²⁰ Vidare gavs de ingen motivering till beslutet om uppsägning. Många fick beskedet efter att ha tagit del av dekretets namnlistor som hade publicerats

²¹⁵ HRW, *In Turkey, Freedom of Expression is in the Dock*, 2017-07-26, <https://www.hrw.org/news/2017/07/26/turkey-freedom-expression-dock> (Hämtad 2018-10-03).

²¹⁶ Reuters Institute, *2018 Digital News Report*, [odaterad], <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/digital-news-report-2018.pdf> (Hämtad 2018-10-03)

²¹⁷ Ahval, *Turkish pro-government media outlets are the least trusted*, 2018-06-14, <https://ahvalnews.com/turkish-media/turkish-pro-government-media-outlets-are-least-trusted> (Hämtad 2018-10-03).

²¹⁸ AI, 2017-05-22, s. 4.

²¹⁹ Ibid, s. 6.

²²⁰ Ibid, s. 4.

på internet. Arbetsgivare som delgav beslutet kände inte heller till orsakerna till uppsägningarna.²²¹

En fjärdedel av landets domarkår, 4000 personer, avskedades för samröre med Gülenrörelsen. Uppsägningarna är ytterligare ett tecken på den pågående polariseringen. Enligt det nya presidentsystemet som antogs genom en folkomröstning i april 2017 ska högsta rättsmyndigheten (som numera går under förkortningen HSK) också reformeras och antalet ledamöter minskas från 22 till 13,²²² av vilka sju ska utses av parlamentet och fyra direkt av presidenten.²²³ Kritikerna befarar att presidenten ska få direkt kontroll över rättsväsendet, vilket följaktligen bidrar till att undanröja rättsinstitutionens oberoende.²²⁴ Fler av de gripna domarna uppges att de, efter påtryckningar, lämnat in ”anonymiserade” erkännanden mot andra kollegor inom rättsväsendet. Erkännanden har senare använts som bevis för att avslöja närmare 2400 domare och åklagare med kopplingar till Gülenrörelsen.²²⁵

Den akuta domarbristen har föranlett staten att sänka kraven på inträdesproven respektive antagningskriterierna till domaryket. Parlamentsledamöter för oppositionspartiet CHP uppgav att av de 900 nyrekryterade domarna i april 2017 hade 800 kopplingar till AKP.²²⁶ Detta har dementerats av justitieministern Bozdog.²²⁷

Akademiker och lärare som tidigare har varit anställda vid statliga läroverk är bannlysta från att skaffa sig anställning vid privata universitet eller skolor. Läkare som har avskedats får inte heller fullfölja utbildningar eller specialiseringar på statens bekostnad. Arbetstillfällena inom den privata sektorn är få och erbjuder lägre lön.²²⁸

Avskedade statsanställda har fått sina pass indragna, oftast utan vetskap. De flesta ska ha fått reda på det när de har försökt lämna landet. Detta gäller både s.k. ”gröna pass”, som utfärdas till högt uppsatta tjänstemän och ordinarie pass. Myndigheterna avslår regelmässigt nya passansökningar. Detta gäller även personer som lyckats resa ut innan passet annullerats, men

²²¹ Ibid, s. 9.

²²² Hürriyet Daily News, *4,000 judges and prosecutors dismissed, justice minister says*, 2017-05-26, <http://www.hurriyetdailynews.com/4000-judges-and-prosecutors-dismissed-justice-minister-says-113591> (Hämtad 2018-10-03).

²²³ Reuters, *Factbox- Turkey's powerful new executive presidency*, 2018-06-22, <https://uk.reuters.com/article/uk-turkey-election-factbox/factbox-turkeys-powerful-new-executive-presidency-idUKKBN1J11PA?il=0> (Hämtad 2018-10-03).

²²⁴ The Guardian, *March for Turkey's jailed judges highlights purge on dissidents*, 2017-07-07, <https://www.theguardian.com/world/2017/jul/07/march-for-turkeys-jailed-judges-highlights-purge-on-dissidents> (Hämtad 2018-10-03).

²²⁵ Ibid.

²²⁶ Ibid.

²²⁷ Hürriyet Daily News, 2017-05-26.

²²⁸ AI, 2017-05-22, s. 14.

som har fått avslag när de har försökt ansöka om nya handlingar vid turkiska ambassader.²²⁹

I januari i år utfärdades ett nytt dekret (No. 697)²³⁰ med beslut att återanställa över 1800 avskedade personer. Dekretet avser främst personer som avskedats för att ha felaktigt laddat ner kommunikationsapplikationen ByLock.²³¹ Det råder viss diskrepans mellan de olika uppgifterna om antalet personer som har fått tillbaka sina arbeten. I juli 2018, uppgav en företrädare för HRW i en intervju för Newsweek att 1300 statsanställda hade återgått till arbeten, medan turkisk lokalmedia uppgav i en artikel från juni samma år att siffran ligger närmare 2000. En företrädare för turkiska utrikesministeriet som Newsweek också talat med uppgav antalet offentligt anställda som återgått i tjänst är närmare 43 500.²³²

I januari 2017 upprättade myndigheterna en kommission, (*The State of Emergency Procedures Investigation Commission*) som har i uppgift att behandla inkomna ansökningar om återanställning från offentligt anställda som har avskedats från sina tjänster med anledning till kuppörsöket.²³³ Kommissionen har även hand om andra anmälningar, såsom indragna studiemedel och nedläggning av institutioner till följd av kuppörsöket. Därutöver prövar kommissionen inkomna anmälningar från pensionerade tjänstemän inom säkerhetssektorn som degraderats för misstänkt samröre i kuppörsöket.²³⁴ Kommissionen som har tagit emot drygt 100 000 anmälningar, tog sina första beslut i december 2017. Besluten avsåg både avslag och bifall. Personer som har fått bifall uppges ha återgått till sina tidigare tjänster inom 15 dagar efter beslut. De som har fått avslag kan överklaga beslutet hos högre instans, i det här fallet rådet för domare och åklagare.²³⁵ I maj 2018 uppgav dagstidningen Sabah Daily, att kommission handlagt cirka 17 000 ärenden, varav 1900 bifallsbeslut och cirka 13 350

²²⁹ Ibid., s. 15.

²³⁰ Resmî Gazete, *KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME, OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI TEDBİRLER ALINMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME*, 2018-01-12, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/01/20180112-1.htm> (Hämtad 2018-10-03)

²³¹ Reuters, *Turkey reinstates 1,823 civil servants linked to app used by coup plotters: Anadolu*, 2018-01-12, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security/turkey-reinstates-1823-civil-servants-linked-to-app-used-by-coup-plotters-anadolu-idUSKBN1F11GW> (Hämtad 2018-10-03).

²³² Newsweek, *Two Years after Overcoming Attempted Coup, Turkey Plagued by Widespread Arrests and Purges of Civil Servants*, 2018-07-15, <https://www.newsweek.com/arrests-plague-turkey-two-years-after-coup-attempt-1024287> (Hämtad 2018-10-03).

²³³ Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency commission makes first decisions on dismissed public sector staff*, 2017-12-22, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-state-of-emergency-commission-makes-first-decisions-on-dismissed-public-sector-staff-124583> (Hämtad 2018-10-03).

²³⁴ Daily Sabah, *State of emergency commission examined 17,000 post-coup firings, reinstates 660 to their jobs*, 2018-05-18, <https://www.dailysabah.com/politics/2018/05/19/state-of-emergency-commission-examined-17000-post-coup-firings-reinstates-660-to-their-jobs> (Hämtad 2018-10-03)

²³⁵ Hürriyet Daily News, 2017-12-22.

avslag. Enligt tidningen ska omkring 660 personer ha återgått till sitt arbete.²³⁶

7.5. Syriska flyktingar

Även om syriska flyktingar inte har någon direkt koppling till kuppförstöket har de ändå påverkats av händelseutvecklingen i Turkiets sedan juli 2016, särskilt efter de turkiska militära instegen i Syrien. Turkiet hyser för närvarande ungefär 3,5 miljoner syriska flyktingar. Den fortsatta inströmningen av syriska flyktingar till landet har satt en ekonomisk press på den turkiska regeringen och de lokala värdesamhällen som fortsätter ta emot flyktingarna. Konkurrenten om arbete och samhällstjänster mellan flyktingarna och lokalbefolkningen bidrar också till ökade spänningar och aggressioner mellan dessa grupper. Antipatin är särskild påtaglig i storstäder, som Istanbul, Izmir och Ankara.²³⁷ Det instabila läget i norra Syrien, och det växande hotet om en eventuell syrisk militäroffensiv i och kring Idlib kan, enligt Lifos, driva hundratusen syrier mot den turkiska gränsen. En situation som kan bli ohållbar för Turkiet att axla.

HRW har rapporterat om flera provinser, Istanbul och nio gränsprovinser till Syrien, som har slutat registrera nyanlända flyktingar, vilket har hindrat flyktingar från att få tillgång till sjukvård och utbildning. Myndigheternas beslut har föranlett flera deportationer av personer som saknar tillstånd.²³⁸ Turkiet har sedan en tid tillbaka byggt en mur vid gränsen mot Syrien i ett försök att hindra smugglare från att föra in flyktingar illegalt i landet. Flyktingar som ertappas med att försökt korsa gränsen illegalt uppges ha förts tillbaka till Syrien med våld. Migrationsmyndigheterna har dementerat uppgifterna, och försäkrat att samtliga provinser i landet registrerar flyktingar.²³⁹ Lifos fortsätter följa utvecklingen för de syriska flyktingarna i landet.

8. Lifos avslutande kommentar och slutsatser

Den politiska utvecklingen och säkerhetsutvecklingen i Turkiet är svårbedömd. Även om våldsinslaget, som tidigare präglats av attacker mot civila och säkerhetsstyrkorna samt öppna gatustrider i den sydöstra regionen, har avtagit efter kuppförstöket är läget spänt. Spänningarna är kanske mer märkbara i den kurdiskdominerade regionen i sydöstra Turkiet där säkerhetsstyrkorna fortsätter konfrontera PKK-miliser, främst ute på landsbygden. Säkerhetsutvecklingen har också gradvis förändrats efter kuppförstöket. Terrorattackerna har minskat. Säkerhetsstyrkorna har

²³⁶ Daily Sabah, 2018-05-18.

²³⁷ Hürriyet Daily News, *Resentment rising against Syrian refugees in Turkey's urban centers*, *International Crisis Group report*, 2018-02-19, <http://www.hurriyetdailynews.com/resentment-rising-against-syrian-refugees-in-turkeys-urban-centers-international-crisis-group-report-127548> (Hämtad 2018-10-03).

²³⁸ HRW, *Turkey Stops registering Syrian Asylum Seekers*, 2018-07-16, <https://www.hrw.org/news/2018/07/16/turkey-stops-registering-syrian-asylum-seekers> (Hämtad 2018-10-03).

²³⁹ Ibid.

genomfört massiva kontraterrorinsatser mot det av regeringen uppfattade terroristmål, huvudsakligen PKK och IS. Nytt i sammanhanget är Erdoganregimens strategiska val att utvidga militära insatserna i grannländerna Irak och Syrien. Insatserna kan både tolkas som en tydlig styrkedemonstration från president Erdogans håll gentemot hemmapubliken och omvärlden, men också ett tecken på presidentens obevekliga ambition om att utplåna PKK och kuva den hotande syriskkurdiska hegemonin på andra sidan gränsen, samtidigt som han vill förhindra extremister från att få ett fotfäste i landet efter IS territoriella förluster i Irak och Syrien.

Framtidsutsikterna för kommande insatser i Syrien är också svårbedömda. Risken för en Assadledd offensiv mot Idlib kvarstår. Detta kan då innebära en direkt konfrontation mellan Turkiet, en NATO-medlem, och Assads styrkor. Därtill tillkommer andra utmaningar såsom det oroande ekonomiska läget som fortsätter att försämrats i takt med den rasande valutan och stigande inflationen, och vad det medför för konsekvenser för befolkningen som redan nu kämpar med att få ekonomin att gå ihop. Det upptrappade ordkriget mellan Turkiet och USA, med anledning av Turkiets framhärda beslut att inte släppa den terrorismstänkte amerikanska prästen, Andrew Brunson²⁴⁰, bidrog till att urholka relationen mellan länderna. Brusons frigivning i oktober månad kan ses som en positiv vändning mot en normalisering mellan parterna. Turkiet är en viktig samarbetspart för USA i regionen, då den angränsar till, för USA, geostrategiska viktiga länder, så som Iran, Syrien och Ryssland. Därtill tidigare IS-kontrollerade territorium, som fortsätter utgöra ett potentiellt terrorhot.²⁴¹

Utvecklingen de senaste två åren, har haft en negativ inverkan på civilbefolkningen. Klappjakten på kuppmakare, Gülenister och andra misstänkta för kopplingar till kuppörsöket, må ha avtagit i volym men inte i intensitet. Vägen dit har varit nyckfullt och despotiskt, så tillika regeringens förfarande, som har beskrivits som arbiträrt och bär prägel av McCartyism i 50-talets USA. Det finns inga indikationer som talar för en ändring av det rådande läget, snarast att situationen lär fortsätta under obestämd tid. En tydlig omständighet som talar för detta är den nyligen godkända antiterrorlagen som fortsätter ge myndigheterna befogenheter att fortsätta jakten på presumtiva opponenter som enligt staten utgör en fara för landets säkerhet.

Institutioner och myndigheter har drabbats till följd av kuppörsöket, tydligast är vägen av massavskedanden av offentligt anställda. Anställda inom säkerhetssektorn har varit särskilt drabbade. Även domare och andra

²⁴⁰ The Telegraph, *Turkish court rejects release appeal of US pastor at centre of row*, 2018-08-15, <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/15/turkish-court-rejects-release-appeal-us-pastor-centre-row/> (Hämtad 2018-10-03).

²⁴¹ The Washington Institute for Near East Policy, *Why the Release of Pastor Andrew Brunson is a Good Sign for U.S.-Turkey Ties*, 2018-10-18, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/why-the-release-of-pastor-andrew-brunson-is-a-good-sign-for-u.s.-turkey-tie> (Hämtad 2018-10-30)

företrädare inom rättsväsendet har varit ansatta. Domstolarnas oberoende har påverkats vilket i sin tur har bidragit till polarisering och politisering av rättsinstitutionen. Det är också svårt att få en klar bild över rättsprocessen och huruvida samtliga åtalade (40 000 till följd av kuppörsöket) kommer att garanteras en rättssäker prövning framöver. De mål som hittills har uppmärksamrats har i första hand berört militärer, journalister och aktivister. Det återstår att se hur utvecklingen fortsätter framöver. Vad gäller massavskedanden är bilden även där diffus. Även om myndigheterna berett möjlighet för många som förlorat sitt arbete att få sin sak prövad, har den övergripande majoriteten av ärenden (drygt 15 procent av anmälningarna) hittills fått avslag, vilket är ytterligare en indikation på myndigheternas repressiva hållning gentemot personer som utpekats för tidigare kopplingar till kuppörsöket.

Efterverkningarna av kuppörsöket har vidare bidragit till att öka osäkerheten. Regeringens kraftåtgärder mot kritiker och olikstänkanden har också medverkat till att inskränka medborgarnas tillgång till och val av media rapportering, vilket leder till ökad polariseringen och misstro mellan olika samhällsgrupper.

Källförteckning

Elektroniska källor

Ahval, *Thousands of innocent Turks imprisoned due to malware*, 2017-12-26, <https://ahvalnews.com/bylock/thousands-innocent-turks-imprisoned-due-malware>

Ahval, *Life sentences requested for Zaman journalists*, 2018-04-05, <https://ahvalnews.com/trials/life-sentences-requested-zaman-journalists#>

Ahval, *Turkish pro-government media outlets are the least trusted*, 2018-07-14, <https://ahvalnews.com/turkish-media/turkish-pro-government-media-outlets-are-least-trusted>

Ahval, *Turkish court orders compensation payments in 'ByLock' app case*, 2018-07-14, <https://ahvalnews.com/bylock/turkish-court-orders-compensation-payment-bylock-app-case>

Aljazeera, *Syria's 'de-escalation zones' explained*, 2017-07-04, <https://www.aljazeera.com/news/2017/05/syria-de-escalation-zones-explained-170506050208636.html>

Aljazeera, *Turkey parliament approves new anti-terror law*, 2018-07-25, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/turkey-parliament-approves-anti-terror-law-180725152308059.html>

Al-Monitor, *Stymied in Syria, Turkey quietly ups actions against PKK in Iraq*, 2018-04-24, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/04/turkey-iraqi-kurdistan-expanding-military-operations.html>

Al-Monitor, *Has the US conceded to Turkey in Manbij?*, 2018-05-30, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/turkey-syria-united-states-manbij-problem.html>

Al-Monitor, *Idlib could be trump card or time bomb for Turkey*, 2018-05-31, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/idlib-looms-as-time-bomb-for-turkey.html#ixzz5InW3zds6>

Al-Monitor, *Turkish army's Idlib action 'riskiest cross-border operation' to date*, 2018-05-22, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/turkey-syria-risky-idlib-deployment.html>

Al-Monitor, *What's behind Turkish threats to invade PKK stronghold in Iraq?*, 2018-06-06, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/06/turkey-iraqi-kurdistan-is-qandil-objective-attainable.html>

Al-Monitor, *Turkey takes on Kurds in evolving Qandil operations*, 2018-06-15, https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/06/turkey-iraqi-kurdistan-sustain-qandil-operation.html?utm_campaign=20180618&utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_term=Daily%20Newsletter

Al-Monitor, *How long can Erdogan's alliance survive*, 2018-07-02, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/07/turkey-how-long-could-erdogans-alliance-survive.html>

Al-Monitor, *Is Turkey's state of emergency really over?*, 2018-07-19, https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/07/turkey-state-of-emergency-really-over.html?utm_campaign=20180720&utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_term=Daily%20Newsletter

Al-Monitor, *What Putin-Erdogan deal means for Idlib*, 2018-09-18, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/09/russia-turkey-idlib-deal-sochi.html>

Al-Monitor, *Erdogan Scores diplomatic wins in meetings with Putin, Merkel*, 2018-09-19, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/09/turkey-russia-erdogan-winning-from-idlib-to-berlin.html#ixzz5Rcq7V7ut>

Al-Monitor, *Is the Idlib buffer plan really implemented?*, 2018-10-18, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/10/turkey-syria-russia-is-idlib-accord-collapsing.html> (Hämtad 2018-10-29)

Amnesty International, (AI), *No End in Sight: Purged Public Sector Workers Denied Future in Turkey*, 2017-05-22, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR4462722017ENGLISH.PDF>

Amnesty International (AI), *Turkey 2017/2018*, 2018-02-22, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/turkey/report-turkey/>

Amnesty International (AI), *Weathering the Storm, defending human rights in Turkey's climate of fear*, 2018-04-26, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR4482002018ENGLISH.PDF>

Anadolu Agency (AA), *Over 30 Daesh-linked suspects arrested in Istanbul*, 2018-07-05, <https://www.aa.com.tr/en/todays-headlines/over-30-daesh-linked-suspects-arrested-in-istanbul-/1195545>

Anadolu Agency (AA), *170 top-level PKK members killed since September 2016*, 2018-07-20, <https://www.aa.com.tr/en/turkey/170-top-level-pkk-members-killed-since-september-2016/1209805>

The Arrested Lawyers Initiative, *The Right to Defense and Fair Trial Under Turkey's Emergency Rule*, February 2018, <https://arrestedlawyers.files.wordpress.com/2018/02/the-rights-to-defense-fair-trial-in-turkey.pdf>

Asharq Al-Awsat, *Turkey Denies YPG's Complete Withdrawal from Syria's Manbij*, 2018-07-16, <https://aawsat.com/english/home/article/1333201/turkey-denies-ypg%E2%80%99s-complete-withdrawal-syria%E2%80%99s-manbij>

Asharq al-Awsat, تركيا: مشروع قانون يبقي تدابير «الطوارئ» لمدة 3 سنوات, 2018-07-18, <https://aawsat.com/home/article/1334881/%d8%aa%d8%b1%d9%83%d9%8a%d8%a7-%d9%85%d8%b4%d8%b1%d9%88%d8%b9-%d9%82%d8%a7%d9%86%d9%88%d9%86-%d9%8a%d8%a8%d9%82%d9%8a-%d8%aa%d8%af%d8%a7%d8%a8%d9%8a%d8%b1-%c2%ab%d8%a7%d9%84%d8%b7%d9%88%d8%a7%d8%b1%d8%a6%c2%bb-%d9%84%d9%85%d8%af%d8%a9-3-%d8%b3%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%aa>

Atlantic Council, *How Turkey's Attempted Coup Unfolded*, 2016-07-26, <http://interactive.acharicenter.org/turkey/how-turkeys-attempted-coup-unfolded/>

BBC News, *Turkey coup attempt: Erdogan signals death penalty*, 2016-07-19, <https://www.bbc.com/news/world-europe-36832071>

BBC News, *Turkey coup attempt: State of emergency announced*, 2016-07-21, <https://www.bbc.com/news/world-europe-36852080>

BBC News, *Turkey referendum grants President Erdogan sweeping new powers*, 2017-04-16, <https://www.bbc.com/news/world-europe-39617700>

BBC News, *Activists go on trial in Turkey on terror charges*, 2017-10-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-41753592>

BBC News, *Turkey brain drain: Crackdown pushes intellectuals out*, 2017-12-28, <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-42433668>

BBC News, *Turkey Cumhuriyet trial: 13 newspaper staff convicted over coup*, 2018-04-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-43899489>

BBC News, *Turkey election: Erdogan wins re-election as president*, 2018-06-25, <https://www.bbc.com/news/world-europe-44596072>

BBC News, *Turkish court orders release of Amnesty head Taner Kilic*, 2018-01-31, <https://www.bbc.com/news/world-europe-42890224>

BBC News, *Turkey court 'reverse release' of Amnesty head Taner Kilic*, 2018-02-01, <https://www.bbc.com/news/world-europe-42892643>

BBC News, *Turkey purges more workers ahead of Erdogan swearing-in*, 2018-07-08, https://www.bbc.com/news/world-europe-44756374?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/c6gzmx3zld1t/turkey-election-2018&link_location=live-reporting-story

Baydar, Y., *Vocal Europe, Turkish Academia Brought to its Knees, as Purged Academics Call for Global Boycott*, 2017-06-27, <http://www.vocaleurope.eu/turkish-academia-brought-to-its-knees/>

Brookings – Robert Bosch Foundation, *The West's Turkey Conundrum*, February 2018, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2018/02/fp_20180212_west_turkey_conundrum.pdf

Business Insider, *Thousands of people hit the streets protesting the attempted military coup in Turkey*, 2016-07-16, <http://nordic.businessinsider.com/anti-military-protests-against-coup-in-turkey-2016-7?r=US&IR=T>

CBC News, *'Terrifying': How a single line of computer code put thousands of innocent Turks in jail*, 2018-01-19, <https://www.cbc.ca/news/world/terrifying-how-a-single-line-of-computer-code-put-thousands-of-innocent-turks-in-jail-1.4495021>

Daily Sabah, *Investigations: Court rules Bylock enough evidence to show FETÖ membership*, 2017-09-26, <https://www.dailysabah.com/investigations/2017/09/27/court-rules-bylock-enough-evidence-to-show-feto-membership>

Daily Sabah, *Police detain 101 daesh-linked suspects in anti-terror ops in Turkey's Ankara*, 2017-11-09, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2017/11/09/police-detain-101-daesh-linked-suspects-in-anti-terror-ops-in-turkeys-ankara>. <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2017/11/09/police-detain-101-daesh-linked-suspects-in-anti-terror-ops-in-turkeys-ankara>

Daily Sabah, *State of emergency commission examined 17,000 post-coup firings, reinstates 660 to their jobs*, 2018-05-18, <https://www.dailysabah.com/politics/2018/05/19/state-of-emergency-commission-examined-17000-post-coup-firings-reinstates-660-to-their-jobs>

Deutsche Weller (DW), *Turkey to review over 10,000 arrested coup suspects linked to ByLock mobile app*, 2017-12-28,

<https://www.dw.com/en/turkey-to-review-over-10000-arrested-coup-suspects-linked-to-bylock-mobile-app/a-41951847>

Deutsche Weller (DW), *Turkish court orders release of two 'Cumhuriyet' journalists during trial*, 2018-03-09, <https://www.dw.com/en/turkish-court-orders-release-of-two-cumhuriyet-journalists-during-trial/a-42916819>

Deutsche Weller (DW), *Turkish court rules to keep Amnesty official in jail on terrorism charges*, 2018-06-21, <https://www.dw.com/en/turkish-court-rules-to-keep-amnesty-official-in-jail-on-terrorism-charges/a-44341440>

Erdogan, E., *The German Marshall Fund of the United States (GMF), Dimensions of Polarization in Turkey*, 2018, <http://www.gmfus.org/file/25622/download>

European Centre for Press & Media Freedom, *Second 'Cumhuriyet' hearing: no release brings no relief*, 2017-09-12, <https://ecpmf.eu/news/threats/second-cumhuriyet-hearing-no-release-brings-no-relief>

Financial Times, *US and EU leaders warn Turkey's Erdogan over post-coup crackdown*, 2016-07-18, <https://www.ft.com/content/b82ef35a-4cc3-11e6-88c5-db83e98a590a> [betaltjänst]

Financial Times, *A year after the coup attempt, Turkey wrestles with the truth*, 2017-07-15, <https://www.ft.com/content/edc6b1b4-67bc-11e7-8526-7b38dcaef614> [betaltjänst]

Financial Times, *Turkish courts defy order to release two jailed journalists*, 2018-01-12, <https://www.ft.com/content/0684ad66-f771-11e7-88f7-5465a6ce1a00>

Foreign Policy, *Turkey Rounded Up Over 800 Islamic State Suspects in Massive Anti-Terror Op*, 2017-02-06, <https://foreignpolicy.com/2017/02/06/turkey-rounded-up-over-800-islamic-state-suspects-in-massive-anti-terror-op-isis-erdogan-terrorism-middle-east/>

The German Marshall Fund of the United States (GMF), *After Turkey's Coup Attempt: A Year of Instability and Estrangement*, 2017-07-14, <http://www.gmfus.org/blog/2017/07/14/after-turkeys-coup-attempt-year-instability-and-estrangement>

The Guardian, *Turkey coup plotters' use of 'amateur' app help unveil their network*, 2016-08-03, <https://www.theguardian.com/technology/2016/aug/03/turkey-coup-gulen-movement-bylock-messaging-app>

The Globe Post, *In Turkey, You Are Guilty Until Proven Innocent*, 2017-02-23, <https://theglobepost.com/2016/11/07/in-turkey-you-are-guilty-until-proven-innocent/>

The Guardian, *March for Turkey's jailed judges highlights purge on dissidents*, 2017-07-07, <https://www.theguardian.com/world/2017/jul/07/march-for-turkeys-jailed-judges-highlights-purge-on-dissidents>

The Guardian, *What's happened in Turkey? How the failed coup unfolded*, 2016-07-16, <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/16/whats-happened-in-turkey-first-hours-of-the-coup>

The Guardian, *Military coup attempted in Turkey against Erdogan government*, 2016-07-16, <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/15/turkey-coup-attempt-military-ankara-istanbul>

The Guardian, *Turkish court hands down 40 life sentences over plot to kill Erdogan*, 2017-10-04, <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/04/turkish-court-finds-soldiers-guilty-erdogan-coup-assassination-plot>

The Guardian, *Turkish judge bails eight human rights activists*, 2017-10-25, <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/25/turkish-judge-bails-eight-amnesty-human-rights-activists>

The Guardian, *Turkish referendum: all you need to know*, 2017-04-10, <https://www.theguardian.com/world/2017/apr/10/turkish-referendum-all-you-need-to-know>

The Guardian, *Turkey sentences journalists to life in jail over coup attempt*, 2018-02-16, <https://www.theguardian.com/world/2018/feb/16/turkey-sentences-six-journalists-life-imprisonment-failed-coup>

The Guardian, *Turkey claims Afrin city centre is under 'total' control*, 2018-03-18, <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/18/turkey-claims-afrin-city-centre-under-total-control-syria>

The Guardian, *Turkey to hold snap elections on 24 June, says Erdogan*, 2018-04-18, <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/18/turkey-to-hold-snap-elections-on-24-june-says-erdogan>

Human Rights Watch (HRW), *Turkey: Rights Protections Missing From Emergency Decree*, 2016-07-26, <https://www.hrw.org/news/2016/07/26/turkey-rights-protections-missing-emergency-decree>

Human Rights Watch (HRW), *Turkey Events of 2017*, [odaterad], <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/turkey>

Human Right Watch (HRW), *In Turkey, Freedom of Expression is in the Dock*, 2017-07-26, <https://www.hrw.org/news/2017/07/26/turkey-freedom-expression-dock>

Human Rights Watch (HRW), *In Custody. Police Torture and Abductions in Turkey*, 2017-10-12, <https://www.hrw.org/report/2017/10/12/custody/police-torture-and-abductions-turkey>

Human Rights Watch (HRW), *Activist Detained in Turkey for Tweets*, 2018-01-22, <https://www.hrw.org/news/2018/01/22/activist-detained-turkey-tweets>

Human Rights Watch (HRW), *Turkey: Crackdown on Social Media Posts*, 2018-03-27, <https://www.hrw.org/news/2018/03/27/turkey-crackdown-social-media-posts>

Human Rights Watch (HRW), *Syria: Afrin Residents Blocked from Fleeing, Aid*, 2018-04-08, <https://www.hrw.org/news/2018/04/08/syria-afrin-residents-blocked-fleeing-aid>

Human Rights Watch (HRW), *Turkey: Journalists Convicted for Doing Their Jobs*, 2018-04-27, <https://www.hrw.org/news/2018/04/27/turkey-journalists-convicted-doing-their-jobs>

Human Rights Watch (HRW), *Turkey Stops registering Syrian Asylum Seekers*, 2018-07-16, <https://www.hrw.org/news/2018/07/16/turkey-stops-registering-syrian-asylum-seekers>

Hürriyet Daily News, *Largest coup trial begins in Turkey with 330 suspects*, 2017-02-28, <http://www.hurriyetdailynews.com/largest-coup-trial-begins-in-turkey-with-330-suspects--110286>

Hürriyet Daily News, *Turkey to temporarily suspend European Convention on Human Rights after coup attempt*, 2016-07-21, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-to-temporarily-suspend-european-convention-on-human-rights-after-coup-attempt-101910>

Hürriyet Daily News, *4,000 judges and prosecutors dismissed, justice minister says*, 2017-05-26, <http://www.hurriyetdailynews.com/4000-judges-and-prosecutors-dismissed-justice-minister-says-113591>

Hürriyet Daily News, *648 detained, 282 arrested in 117 ISIL operations in Istanbul over one year*, 2017-08-29,

<http://www.hurriyetdailynews.com/648-detained-282-arrested-in-117-isil-operations-in-istanbul-over-one-year-117311>

Hürriyet Daily News, *55 PKK militants killed over last two days across Turkey*, 2017-11-03, <http://www.hurriyetdailynews.com/55-pkk-militants-killed-over-last-two-days-across-turkey-121828>

Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency commission makes first decisions on dismissed public sector staff*, 2017-12-22, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-state-of-emergency-commission-makes-first-decisions-on-dismissed-public-sector-staff-124583>

Hürriyet Daily News, *No changes will be made to decree on impunity to civilians who thwarted coup attempt: Turkish PM*, 2017-12-27, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-pm-says-decree-grants-immunity-only-to-civilians-who-helped-defeat-july-15-coup-attempt-124802>

Hürriyet Daily News, *120 PKK militants 'neutralized' across Turkey in December 2017*, 2018-01-02, <http://www.hurriyetdailynews.com/120-pkk-militants-neutralized-across-turkey-in-december-2017-125097>

Hürriyet Daily News, *Turkey's top court rules to release two jailed journalists, lawyers says ruling could set precedent*, 2018-01-11, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-constitutional-court-rules-to-release-journalists-mehmet-altan-sahin-125593>

Hürriyet Daily News, *Turkish government blasts Constitutional Court's ruling on jailed journalists*, 2018-01-12, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-top-court-rules-to-release-two-jailed-journalists-local-courts-refuse-125604>

Hürriyet Daily News, *Resentment rising against Syrian refugees in Turkey's urban centers, International Crisis Group report*, 2018-02-19, <http://www.hurriyetdailynews.com/resentment-rising-against-syrian-refugees-in-turkeys-urban-centers-international-crisis-group-report-127548>

Hürriyet Daily News, *24 PKK militants 'neutralized' across Turkey last week: Ministry*, 2018-03-26, <http://www.hurriyetdailynews.com/24-pkk-militants-neutralized-across-turkey-last-week-ministry-129340>

Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency extended for seventh time*, 2018-04-18, <http://www.hurriyetdailynews.com/state-of-emergency-in-turkey-extended-for-seventh-time-130539>

Hürriyet Daily News, *Turkey's Constitutional Court rulings are binding, top judge says*, 2018-04-25, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-constitutional-court-rulings-are-binding-top-judge-says-130899>

Hürriyet Daily News, *Turkish court sentence 104 FETÖ suspects life in prison*, 2018-05-21, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-court-sentences-104-feto-suspects-to-life-in-prison-132145>

Hürriyet Daily, *190 PKK militants arrested, 21 'neutralized' in past week: Interior Ministry*, 2018-05-21, <http://www.hurriyetdailynews.com/190-pkk-militants-arrested-21-neutralized-in-past-week-interior-ministry-132136>

Hürriyet Daily News, *Turkey's state of emergency to finally be lifted?*, 2018-06-16, <http://www.hurriyetdailynews.com/opinion/taha-akyol/turkeys-state-of-emergency-to-finally-be-lifted-133372>

Hürriyet Daily New, *24, PKK militants 'neutralized' in past week: Ministry*, 2018-06-25, <http://www.hurriyetdailynews.com/24-pkk-militants-neutralized-over-past-week-ministry-133755>

Hürriyet Daily News, *53 PKK militants 'neutralized' over past week in Turkey: Interior Ministry*, 2018-07-16, <http://www.hurriyetdailynews.com/53-pkk-militants-neutralized-over-past-week-in-turkey-interior-ministry-134614>

The Independent, *Kurds who became 'village guards' and fought PKK rebels in Turkey to be disbanded-but they fear a betrayal*, 2014-02-16, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/kurds-who-became-village-guards-and-fought-pkk-rebels-in-turkey-to-be-disbanded-but-they-fear-a-9131095.html>

The Independent, *Turkey suddenly sacks 18,000 officials in emergency decree, days before Erdogan is sworn in again*, 2018-07-08, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-sacks-18000-officials-emergency-decree-erdogan-swears-oath-president-a8437151.html>

The Independent, *Turkey dismisses 7,400 more police, soldiers and public sector workers a year after failed coup*, 2017-07-15, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-coup-attempt-recep-tayyip-erdogan-one-year-anniversary-7400-dismissed-gulen-purge-latest-a7842606.html>

The Independent, *Prime Minister says 265 people killed in attempted military coup, including at least 100 'plotters'*, 2016-07-16, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-coup-dead-erdogan-military-chief-ankara-istanbul-death-toll-plotters-how-many-killed-wounded-a7140376.html>

The Independent, *Turkey coup: President Erdogan backs reintroduction of death penalty*, 2016-08-08, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-death-penalty-erdogan-coup-president-backs-capital-punishment-a7178371.html>

The Independent, *Turkey dismisses 7,400 more police, soldiers public sector workers a year after failed coup*, 2017-07-15, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-coup-attempt-recep-tayyip-erdogan-one-year-anniversary-7400-dismissed-gulen-purge-latest-a7842606.html>

IRIN, *For Kurds in Southeast Turkey, the urban conflict continues*, 2018-07-09, <https://www.irinnews.org/feature/2018/07/09/kurds-southeast-turkey-urban-conflict-continues>

Institute for the Study of War (ISW), *Syria's "War after ISIS" Begins as Turkey Attacks America's Anti-ISIS Partner*, 2018-01-20, <http://iswresearch.blogspot.com/2018/01/syrias-war-after-isis-begins-as-turkey.html>

International Crisis Group (ICG), *Turkey's PKK Conflict: The Rising Toll*, [odaterad], <http://www.crisisgroup.be/interactives/turkey/>

International Crisis Group (ICG), *Turkey's PKK Conflict Kills almost 3,000 in Two Years*, 2017-07-20, <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/western-europemediterranean/turkey/turkeys-pkk-conflict-kills-almost-3000-two-years>

Kurdistan 24, *Turkish military enters Syria's Idlib*, 2017-10-08, <http://www.kurdistan24.net/en/news/b6ba346a-4adc-44f5-b411-740ad5a39807>

Kurdistan 24, *Over 570 lawyers arrested in Turkey in last 18 months*, 2018-01-30, <http://www.kurdistan24.net/en/news/dc830090-68a9-4f8f-a766-d4725d5f9e6a>

Utrikespolitiska institutet (UI). Landguiden, *Kalendarium 2016*, [odaterad], <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/turkiet/kalendarium/2016/>, [betaltjänst].

Lifos, *Lägesanalys Turkiet, i kölvattnet av kuppörsöket den 15 juli 2016*, 2016-12-09, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38662>

London Review of Books, *Purges and Paranoia*, 2018-05-24, <https://www.lrb.co.uk/v40/n10/ella-george/purges-and-paranoia>

Middle East Eye, *Turkey reinstates 1,800 workers falsely accused of coup plot*, 2018-01-12, <http://www.middleeasteye.net/news/turkey-reinstates-18000-state-worker-falsely-accused-plotting-coup-232264435>

Middle East Eye, *Turkey's other coup victims: Innocents thrown in filthy jails for using an app*, 2018-01-12,

<http://www.middleeasteye.net/news/turkey-coup-bylock-istanbul-falsely-accused-prison-1645309770>

Middle East Eye, *How far will Turkey's anti-PKK operation in northern Iraq go?*, 2018-05-08, <http://www.middleeasteye.net/news/turkey-pkk-iraq-operation-1642512166>

Middle East Policy Council, *The Turkish Coup Attempt: The Gülen Movement vs. the State*, 2016, <https://www.mepc.org/journal/turkish-coup-attempt-gulen-movement-vs-state>

The National, *Simmering resentment in south-eastern Turkey threatens Erdogan's presidential plans*, 2018-06-19, <https://www.thenational.ae/world/europe/simmering-resentment-in-south-eastern-turkey-threatens-erdogan-s-presidential-plans-1.741890>

The National, *Erdogan imposes state of emergency in Turkey*, 2016-07-21, <https://www.thenational.ae/world/erdogan-imposes-state-of-emergency-in-turkey-1.160192>

Newsweek, *Two Years after Overcoming Attempted Coup, Turkey Plagued by Widespread Arrests and Purges of Civil Servants*, 2018-07-15, <https://www.newsweek.com/arrests-plague-turkey-two-years-after-coup-attempt-1024287>

New York Times, *Turkish President Returns to Istanbul in Sign Military Coup Is Faltering*, 2016-07-15, http://www.nytimes.com/2016/07/16/world/europe/military-attempts-coup-in-turkey-prime-minister-says.html?_r=0

New York Times, *As Turkey Cracks Down, Kurdish Mayors Pack Bags for Jail*, 2016-12-10, <https://www.nytimes.com/2016/12/10/world/europe/turkey-kurdish-mayors-expect-arrests.html>

New York Times, *Erdogan Claims Vast Powers in Turkey After Narrow Victory in Referendum*, 2017-04-16, <https://www.nytimes.com/2017/04/16/world/europe/turkey-referendum-polls-erdogan.html>

New York Times, *Turkey hands life sentences to 104 people over coup attempt*, 2018-05-22, <https://www.nytimes.com/2018/05/22/world/europe/turkey-coup-prison-sentences.html>

New York Times, *U.S. and Turkey Agree on Kurds' Withdrawal From Syrian Town*, 2018-06-04, <https://www.nytimes.com/2018/06/04/world/middleeast/turkey-syria-kurds-manbij.html>

The New Arab, *Turkey arrests 101 Islamic State suspects in anti-terror sweep*, 2018-11-09,

<https://www.alaraby.co.uk/english/news/2017/11/9/turkey-arrests-101-is-suspects-in-anti-terror-sweep>

Reuters, *U.S.-backed forces wrest control of Syria's Manbij from Islamic State*, 2016-08-12, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-islamic-state/u-s-backed-forces-wrest-control-of-syrias-manbij-from-islamic-state-idUSKCN10N178>

Reuters, *Pro-Kurdish opposition leader's trial opens in Turkey*, 2017-12-07, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-demirtas/pro-kurdish-opposition-leaders-trial-opens-in-turkey-idUSKBN1E112B>

Reuters, *Turkish lawyers say decree grants impunity for political violence*, 2107-12-25, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security/turkish-lawyers-say-decree-grants-impunity-for-political-violence-idUSKBN1EJ0MW>

Reuters Institute, *2018 Digital News Report*, [odaterad]

<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/digital-news-report-2018.pdf>

Reuters, *Turkish courts reject jailed journalists' request to be released: Anadolu*, 2018-01-11, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-journalists/turkish-courts-reject-jailed-journalists-request-to-be-released-anadolu-idUSKBN1F01UT>

Reuters, *Turkey reinstates 1,823 civil servants linked to app used by coup plotters: Anadolu*, 2018-01-12, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security/turkey-reinstates-1823-civil-servants-linked-to-app-used-by-coup-plotters-anadolu-idUSKBN1F11GW>

Reuters, *In Turkey's Kurdish heartland, anger over Syria war finds a stage*, 2018-03-21, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-newroz/in-turkeys-kurdish-heartland-anger-over-syria-war-finds-a-stage-idUSKBN1GX2DO>

Reuters, *In Turkey's Kurdish heartland, a battle for homes and votes*, 2018-05-07, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds/in-turkeys-kurdish-heartland-a-battle-for-homes-and-votes-idUSKBN1I80F9>

Reuters, *Kurdish militants attack Turkish troops; Turkish jets hit northern Iraq*, 2018-06-20, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-clash/kurdish-militant-attack-kills-two-turkish-soldiers-in-southeast-governors-office-idUSKBN1JG1D7>

Reuters, *Factbox- Turkey's powerful new executive presidency*, 2018-06-22, <https://uk.reuters.com/article/uk-turkey-election-factbox/factbox-turkeys-powerful-new-executive-presidency-idUKKBN1J11PA?il=0>

Reuters, *Turkey's Erdogan wins presidential election, opposition yet to concede*, 2018-06-24, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-election/turkeys-erdogan-wins-presidential-election-opposition-yet-to-concede-idUSKBN1JJ16V>

Reuters, *Turkey orders Dozens of Colonels Arrested in Gulen Probe: Anadolu*, 2018-07-02, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-gulen/turkey-orders-dozens-of-colonels-arrested-in-gulen-probe-anadolu-idUSKBN1JS0MO>

Reuters, *Turkey says reports of Kurdish militia withdrawal from Manbij 'exaggerated'*, 2018-07-16, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-turkey-manbij/turkey-says-reports-of-kurdish-militia-withdrawal-from-manbij-exaggerated-idUSKBN1K60RW>

Reuters, *Turkish court sentences 72 defendants to life in coup bridge trial*, 2018-07-12, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-trial/turkish-court-sentences-72-defendants-to-life-in-coup-bridge-trial-idUSKBN1K20WE?feedType=RSS&feedName=worldNews>

Reuters, *Turkish court sentences journalists to prison over coup links: Amnesty*, 2018-07-06, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-court/turkish-court-sentences-newspaper-journalists-to-prison-over-coup-links-anadolu-idUSKBN1JW21F>

Reuters, *Syrian army preparing phased Idlib assault: source*, 2018-08-29, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-idlib/syrian-army-preparing-phased-idlib-assault-source-idUSKCN1LE25S>

Rudaw, *Turkey arrests scores of ISIS suspects in country-wide counter-terror raids*, 2017-07-01, <http://www.rudaw.net/english/middleeast/turkey/010720172>

Rudaw, *Turkish-backed interim council elected in Afrin: state media*, 2018-04-12, <http://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/120420183>
Syrian Observatory for Human Rights (SOHR), *The Syrian Observatory for Human Rights reports on Afrin*, 2018-04-27, <http://www.syriahr.com/en/?p=90531>

The Telegraph, *Turkey coup attempt: World leaders warn president Erdogan not to use uprising as excuse for crackdown as more than 6,000 arrested*, 2016-07-18 <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/17/turkey-coup-plot-president-erdogan-rounds-up-thousands-of-soldie/>

The Telegraph, *500 defendants appear in court for Turkey's biggest coup trial*, 2017-08-01, <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/08/01/500-defendants-appear-court-turkeys-biggest-coup-trial/>

The Telegraph, *Turkish court frees human rights activists from jail pending verdicts*, 2017-10-26, <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/10/25/did-nothing-defend-human-rights-amnesty-staff-go-trial-turkey/>

The Telegraph, *Turkish court jails 14 staff from opposition newspaper*, 2018-04-25, <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/04/25/turkish-court-jails-14-staff-opposition-newspaper/>

The Telegraph, *Turkish court rejects release appeal of US pastor at centre of row*, 2018-08-15, <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/15/turkish-court-rejects-release-appeal-us-pastor-centre-row/>

Turkish Minute, *Report: 228,000 people arrested since 2016 coup attempt in Turkey*, 2018-07-18, <https://www.turkishminute.com/2018/07/18/report-228000-people-arrested-since-2016-coup-attempt-in-turkey/>

TRTWORLD, *HDP lawmakers arrested in Turkey terror probe*, 2016-11-03, <https://www.trtworld.com/turkey/police-detain-co-chairpersons-of-hdp-in-ongoing-investigation-220825>

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report on the human rights situation in South-East Turkey. July 2015 to December 2016*, februari 2017, https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/OHCHR_South-East_TurkeyReport_10March2017.pdf

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report on the impact of the state of emergency on human rights in Turkey, including an update on the South-East. January - December 2017*, mars 2018, https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/2018-03-19_Second_OHCHR_Turkey_Report.pdf

USA Today, *Military coup in Turkey: What we know now*, 2016-07-16, <http://www.usatoday.com/story/news/world/2016/07/16/military-coup-turkey-what-we-know-now/87171074/>

United States Department of State, *Turkey 2017 Human Rights Report*, www.state.gov/documents/organization/277471.pdf

The Washington Institute for Near East Policy, *Why the Release of Pastor Andrew Brunson is a good Sign for U.S.-Turkey Ties*, 2018-10-18, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/why-the-release-of-pastor-andrew-brunson-is-a-good-sign-for-u.s.-turkey-tie> (Hämtad 2018-10-30)

YeniSafak, *At least 170 top-level PKK members killed since September 2016*, 2018-07-21, <https://www.yenisafak.com/en/news/at-least-170-top-level-pkk-members-killed-since-september-2016-3436937>

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se